

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

Bezerédj Pál.

Sorsát senki el nem kerülheti... Még *Bezerédj Pál* sem. Megjubilálják őt is, ha akarja, ha nem. Huszonöt esztendeje ugyan már valóságos *bu-vócskát* játszik, hogy meg ne találják... A modern harci tudomány szürke ruhába és köpenyegbe bujtatja a katonát, hogy észre ne vegyék. A közélet terén *Bezerédj* is ilyen szürke köpenyegben jár előttünk. Nem kell neki kitüntetés, rang, emberek mézes, mázos szava, mosolya, hizelkedése. A képviselőség nem ambíciója, közgazdasági tevékenysége nem kacsintgat zsiros bankdirektorság felé, akarata ellen kellett megtenni főrendnek is. Azt is mesélik róla: képes volt Budapesttől Bécsig szaladni — gyorsvonaton, hogy a kabinet irodánál a neki szánt irgalmatlan nagy érdemjelet még ideje korán lefújja; szóval ez a nagy ember, ha még a mese érdekelné az embereket, oda való alak lenne, így azonban bárhogy protestál ellene, — belekerül a — *történetbe*...

Az ő neve nem egyszerű név többé: fogalom, a magyar selyemtenyésztéssel van összenőve, az az,

hogy inkább a magyar selyemtenyésztés nőtt ki belőle.

Tolnavármegye, hogy ezt a hasznos gazdasági s egyuttal ipari ágat meghonosítsa, az elsők közé tartozott az országban. A XVIII. század végén s a XIX. század elején már rendes fizetéssel ellátott faiskola-felügyelők voltak itt. A termelést azonban mint az egész országban, itt is tönkretette József császárnak ismeretes patense, mely az állami monopóliumot megszüntette. Ez intézkedés folytán a gubó ára 1 frt. 20, 1 frt. 30 krról, 35 krra is alá szállott, így nem igen volt érdemes a termeléssel vesződni.

A harminczas években a *Csapó, August és Bezerédj* által alapított selyemtenyésztési és szederfa egyesület némi kis lendületet adott a selyemtenyésztésnek. *Bezerédj* István különösen bőségesen jutalmazta a hidjai selyemtenyésztőket, egy kis szövőszéket is felállított birtokán. A gazdasági érdekek iránt tagadhatlanul érzékkel bíró Bach kormány 500 arany jutalommal is kitüntette *Bezerédj* István özvegyét, *Bezerédj* Etelkát. A lelkes honleány azonban nem akart elfogadni jutalmat attól a kéztől, mely ugyan-

akkor hazája felett a kancsukát suhogtatta. A kapott 500 aranyat alapítványul tette le Tolnavármegye törvényhatóságánál s ennek kamatát még ma is kapják a szebb eredményt felmutató tenyésztők.

Ettől kezdve azonban országszerte mind jobban-jobban hanyatlott a selyemtenyésztés ügye. *Csengeri és Vahrman* a pénzügyi bizottságban már 1879-ben ki is mondta a szentenciát, hogy a selyemtenyésztési kísérletek meddők. kár e célra minden további garas!

S ekkor hozta a végzet — eh, csunya szó, a Teremtő, Gondviselő, mondjuk a Magyarok Istene *Bezerédj Pált* a selyemtenyésztés ügyeinek élére.

Bezerédj István — *Gelléri* s mások szerint is — utolsó óráiban egy igénytelen kis papiroson arra kérte unoka öcseseit, hogy a selyemtenyésztés ügyét tovább is istápolják, soha el ne hagyják s nagybátyja végrendeletének azóta *Bezerédj Pál* a leghűségesebb végrehajtója. Pedig a végrendeleteket nem igen szokták — végrehajtani.

Még a székesfejérvári kiállítás alkalmával a 70-es évek végén fel-

TARCSA.

Köllemények. *)

I.

Tündér-mesékbe illik
Szívünk története:
Szép, hófehér ábránddal,
Regénynyel van tele.

S mi lett a mese vége?
Néhány száz költemény...
De szívem összetépvé,
— Te nem lettél enyém!

II.

Kertben járok illatozó hárs alatt,
Lábam elé virágszirmok szállanak...
Földre nézve vigyázattal lépdélek,
Hogy a lábam egyiket se sértse meg.

Jobbra-balra rózsák, szegfű-virágok,
Szerelmesen, vágyón nézek rájuk;
De letörni, le nem törnék egyet sem...
S míg sajnálom — más töri le helgettem!

III.

Ha lázas éjen álmodom elkerül,
El-eltűnődöm hosszan, egyedül:
Fülemben cseng egy édes, régi dal,
Zenéje mélyen szívemig nyilal.

*) Felolvasták a soproni irodalmi és művészeti kör estélyén.

„Mióta együtt járunk ide lenn,
Mennyország lón e pusztá föld nekem”.
Tovább, tovább!... Folytatni nem bírom, —
Szívem szorul... s a végét elsírom!

IV.

Az asztalomon, kis pohárban,
Néhány nap óta rózsaszál van;
Mig röppen szálldos illatárja, —
Kelyhét mind jobban föl-föltárja...

Mint illatát a piros rózsá,
A dall szívem is hinti, szórja;
Mig egyszer majd... dalból kifogyva,
— Hervadt virágként hull a porba!

SZENDRŐI JÓZSEF.

A Neptun.

Irta: Pataky István.

Az u—i gimnázium muzeumának ékesége volt egy vízből kikelő Neptun, kíséretével. A szobor 30 czm. magas volt, remekül kidolgozva a legkisebb részlet is. Mihalek igazgató hozta Görögországból. Értéke megbecsülhetetlen volt, annál is inkább, mert megbecsülését a tanári kar meg sem kísérelte. Értékét felvették abba a 900 K.-ba, a mibe az igazgatónak a felmutatott számla szerint került. A város intelligens közönsége, meg a vidékről feljövő szülők legtöbbit a remek szobor előtt időztek úgy, hogy csakhamar az u—i gymn. ezen ritkasága ugyszólván

híressé lett. E nagy kereslet arra bírta a különben is félnék természetű igazgatót, hogy azon szekrényt, a mely az országhírűvé váló szobrot rejté, külön zárrakkal lássa el. Igenis zárrakkal, mert kettő volt rajta külön kulcsokkal és pedig egyiket cipelte Adánci Károly a fiatal természetrajz tanár és szer-tárőr, a másikat az öreg Tóth József, a számtan hírneves tanára.

A két tanárt tehát egymás ellenőrzésére rendelték ki, de különben is, a midőn a muzeum a közönség részére is nyitva volt, egy szolgáló a bezárásig a szobában ült s nem lankadó figyelemmel nézte a t. cz. urak és hölgyek, valamint a kedves diákok kezeit nehogy valamit elemeljenek s különösen, hogy a híres Neptun nem kallódik-e el kézen-közön.

A muzeumot a két tanár együttesen zárta be s így az igazgató a felelősséget a két tanárra hárítván, nagy lelki nyugalommal szokott lefeküdni.

Mégis a múlt tavasz egyik kora reggelén Márton pedellus azzal a rémhírral verte fel Morpheus karjai közül a derék igazgatót, hogy a Neptun elveszett, ellopták.

A rémület általános volt. A város híressége eltűnt és pedig amint a buzgó rendőrség megállapította akként, hogy a tolvaj a gimnázium kőkerítésén keresztül bemászott az iskola udvarára s onnan a leghosszabb létrát kiválasztva ávitette az utcára s ott neki-támasztotta az emeletnek, pontosan a muzeum

hivta ő a figyelmét a selyemtenyész-
tésre az akkori földművelésügyi mi-
niszternek, Kemény Gábornak és Mal-
lekovics Sándor államtitkárnak s most
márczius 1-én volt éppen huszonöt
esztendeje annak, hogy a miniszter
tolla Bezerédj Pálnak, a selyemte-
nyésztes miniszteri meghatalmazotyjává
való kinevezését, vagyis inkább
megbízását aláírta.

Ha az a ministeri toll meg lenne,
örök emlékül meg kellene ara-
nyozni. Hasznosabb derekabb, az
országgra nagyobb jelentőségű dolgot
ugy sem igen irt vele alá a — gazdája!

Mert hivatást Magyarországon
ily lelkesen egyhamar nem igen fog-
tak fel. Egész legendák keringenek
Bezerédj Pálról, erről a *vasemberről*,
a kinek azonban a szíve — vaj. A
munkában fáradhatlan, agilitása soha-
sem lankadó. Odaadása páratlan, ön-
zetlensége unikum. Áldozatkészsége
annyira megy: az államtól semmit,
a selyemtenyésztesért mindent, még
a sajátját is.

Valóban Bezerédj István nemes,
fenkölt lelke ihlette meg rokonát.

De beszéljenek a számok:

1879-ben a termelők számát
sem tudták s mindössze csak 2507
kiló gubót termeltek. 1904. évben a
termelők száma 112,712 volt s a
termelt gubó 1633,452 kilogramm.
1879-ben 7400 koronát fizettek ki
gubóért s 1904-ben 4.509,945 koro-
nát. Egészben véve eddig Bezerédj
Pál 60.783,926 koronát juttatott
eddig a magyar selyemtenyésztes
és selyemiparral foglalkozók kezébe.

Minék tolytassuk tovább? Az
eredmény bámulatos, a számsorok
megszécsinnek.

Csak egy ember áll nyugodtan:
Bezerédj Pál.

Az az dehogy áll, megy tovább
a maga útján.

Elbirta a kételkedők ellenvetéseit,
a cselekvésre képtelen, de kritizálni
mindig tudók apró kifogásait, tavaly
egy félkegyelmű alak szennyes indító

okokból meg is rágalmozta. Kibirja
talán a — jubileumot is.

Lapunk más helyén emlékezünk
meg arról a lelkes ovációról, amelyet
az ő hozzá annyira ragaszkodó alkal-
mazottjai készítettek elő tiszteletére,
mi mint a sajtó szerény munkásai,
tudva azt, hogy a dieséret mindig
bántja a *valóban érdemest*, ez alka-
lommal csak az ő lapidáris modorában
emlékezünk meg róla!

Tartsa meg Isten őt fénynek,
ragyogásnak még nagyon soká, a mi
borus felleges napjainkban.

Száz, ötven, sőt csak tíz ilyen
igazán lelkes, önzetlen, puritán ember
s mekkorát nőhetne ez a kis —
Magyarország . . .

B—r.

Városi szepítő egyesület. Idegen forgalom.

Minden városban van valamely
egyesület, vagy intézmény az *idegen for-
galom* gondozására, fejlesztésére. Meg-
vannak nálunk egy vidéki forgalmi
központ kifejlődésének összes kellékei
— kivéve a vasuti összeköttetésünket.
Hogy eddig mindent veszni hagyunk
és Pató Pálként semmivel se törőd-
tünk annak is mi vagyunk okai. A
vasuti közlekedés sanyaruságán is
lehet segíteni csak akarni kell. A *vízi
út* is itt van az orrunk előtt, a Sió
hajózhatóvá tételét (Balaton—Duna
összekötés) országos érdek követeli
(csak mi nem) a legutóbbi kormány
már programmba is vette.

Természet szerint *forgalmi köz-
ponttá* lehetünk, csak járhatóvá kell
tennünk a forgalom országutait. Megyei
és intellektuális központja vagyunk
egy tekintélyes vidéknek, közművelő-
dési központjává az utolsó évtizedben
fejlődünk.

Nőjjünk ki már a gyermek ruhá-
ból, ne kicsinyítsük magunkat hiszen
jövönk van! Dolgozzunk annak meg-
teremtésén.

Ha lesz a külön vámterülettel

magyar ipar, az legelőször a gazda-
sági termények feldolgozásán kezdi.
Hol fejlődhetnek ki Budapestről Vil-
lány-Pécsig természetszerűleg a cognac
ipar, a szesz ipar a szőlőnek mellék-
terményei: törköly, söprő, szőlőmag
kikészítését czélzó iparágak másutt,
mint Szekszárdon, mely Agárdtól Báticaig
17 ezer kat. hold hegyi szőlőjével *bor-
kereskedelmi központ* volt mindig, és
lesz jövőre még inkább.

Valamelyes idegen forgalmunk
már is van. Borággal koszoruzott
hegyeink nedűje mind több hazai és
külföldi látogatót, kereskedőt vonz.
Az évenkénti *borvásárok* forgalma
sem lenne megvetendő, ha ugyan
tennénk ez irányban is valamit. Tavaly
a Magyar Szőlősgazdák Országos egye-
sülete vidéki kongresszust akart ná-
lunk tartani, nem volt aki elfogadta
volna — inkább lebeszéltek! Most a
gazdasági egyesület tartja érdekes fel-
olvasásait, vajjon érdeklődünk-e?

Aztán van nekünk egy pár olyan
közintézetünk mely külföldről is vonzza
a szaklátogatókat.

Csak hogy ha ide vetődik egy-egy
idegen, az ugyan elmenekül mielőbb,
vagy legfellebb úgy tesz, mint keres-
kedelmi utazóink, akik az estéli vonat-
tal Bátaszékre menekülnek szállásra,
hogy kialudhassák magukat.

Az idegen forgalom első szükség-
lete modern berendezésű hotelek, mű-
velt tisztességes személyzettel és ami
legfőbb: pedáns tisztasággal. A mi
vendéglő iparunk — hogy is mondja
a német: „unter aller Kritik,“ alul van
minden kritikán!

Pár év előtt itt járt egy külföldi
egyetem professora assistenseivel és
tanítványaival. Voltak 27-en. Az el-
szállásolás nehézségein valahogy tul-
estünk. Rögtön *szekszárdi vörös bort*
kértek (szekszárdi hotelben olyan nincs!)
aztán sétálni akartak (Augusztusban
Szekszárdon?) szerencsére itt van a
kaszinó kertje, ott aztán megkóstolhat-
ták a valódi szekszárdit is. Minden
iránt érdeklődtek, a selyemgyár, a

ablakánál, felkuszott, az ablakot kivágta,
kinyitotta, a szobába bemászott, a kettős
zárral ellátott szekrényt kinyitotta s a Nep-
tunt zsebrevágta, elvitte, valószínűleg azért,
hogy a főiskolának soha vissza ne adja. A
létrát visszadobta ugyan az udvarba, de azért
szemes rendőrséget nem vezethette félre,
mert kinyomozta, hogy a létra előtte való
estén nem azon a helyen volt, mint a hol ta-
lálták, de kimutatta az utcán is, ahol végighu-
zta: a létra a kövezet mellett nyomot hagyva,
e nyom megszűnt az épület azon részénél,
a hol az emeleten a híres Neptun vala ket-
tős zár alatt elrejtve.

Ellenben arra, hogy a tolvaj miként
nyithatta ki a mondva csinált két zárt, a
rendőrség feleletet adni nem tudott és a
zárakra csak azt állapította meg, mint tény,
hogy azokat nem törték fel s hogy a tolvaj
a lopás után nem zárta el a zárat.

A rendőrség meghívta a szekrényt zá-
rogató két tanárt is, akik a kulcsokat min-
dig magukkal hordták s az elkért kulcsok
segélyével megállapították, hogy a zárok nincse-
nek elromolva, mert pompásan csukódnak.

Mindezen, bár el kell ismerni fontos
eredmények azonban az igazgatót nem elé-
gítették ki. Mit bánja ő, hogy és miként
lopták el Neptunt, az ő kívánsága az, hogy
a rendőrség élve, vagy halva kerítse elő, hogy
ujra a szekrénybe zárhassák, magában erős
fogadást tévén, hogy ezután az utcára szol-
gáló ablakokat is zárral fogja elláttatni.

A rendőrség alázattal kérte a felinge-
rült igazgatót, hogy mondja meg gyanuját,
kit vagy kiket gyanúsít.

— Mindenki — kiáltott az igazgató —
aki él és a főgimnázium névre hallgat, mert meg-
vagyok győződve, hogy irigységből lopták el.

A rendőrség majd hanyatt esett a ret-
tenetes gyanura: Mit csináljon ő azzal a sok
főiskolával, hogyan hallgassa ki és hol keresse
azt az ügyes gépészt, aki oly mesteriesen
tudta megcsinálni a hamis kulcsokat?

Az u—i rendőrségnek még ily hatalmas
ügye nem volt s mert megfajtásában egy
cseppet sem bizott, nem is örült neki. Az
ördögnek kell, nem az u—i rendőrségnek az
ilyen országos hírvé ügy.

Micsoda lármát fog csinálni a vallás-
és közoktatásügyi miniszter, vagy talán még
az összkormány is, de talán még a király
is, aki bizonyára nem szereti, ha iskoláiból
valamit anélkül ellophatnak, hogy a rendőr-
ség meg ne találja.

— Istenem mi lesz ebből — sóhajtott
a rendőrkapitány.

Majd kísérletet tett kisebb tere szori-
tani az igazgató gyanuját.

— Hát a testületből nem lehet valakire gyanuja?

Az igazgatón volt most a sor, hogy
megrémüljön. Hisz a testületben ő is benne van.

— Tartsanak mindenkinek házkutatást
hebegette.

— Vagy arra a két tanárra, akiknél
a két kulcs szokott lenni?

Az a két tanár pedig ott állott mellette.

Az öreg Tóth, rideg, kemény arcu
ember, zordon nézéssel, a ki mindig csak
keményen beszélt. Mintha szíve sem volna.
Pedig a rideg külső alatt a legnemesebb szív,
a legmelegebben érző kebel volt. Ekvözben
sorra buktatta diákjait, de év végén minden
fenyegetés dacára egyet sem.

Az élet nagyobb iskola, mint a mienk
— szokta mondani. Hadd menjen a gyerek
nagyobb iskolába!

A másik, Ádándi, fiatal, csinos férfi,
szorgalmas igyekező tanár.

E két ember közt nem volt jó viszony,
de csak azért, mert Tóth gyereknek tartotta
Ádándit, fiatallotta tanárnak. Ezzel az egy-
gyel nem tegeződött, ami sértette a tehetsé-
ges Ádándit.

A kapitány kérdésére az igazgató meg-
győzően fejt ráta.

— Ezen kellett volna kezdeni — szolt
gunyos mosolylyal Tóth.

A kapitány elvörösödött. — Ez nem
felelet uram — szolt.

— Nem felelet volt — válaszolt Tóth
— de nyilvánvaló, hogy legközelebről mi
lehetünk gyanúsítva. A fel nem tett kérdésre
különbben feleletem az, hogy fogalmam sincs,
hol lehet a Neptun és csak azt tudom, hogy
én el nem loptam.

— Én sem — szolt Ádándi is.

— Talán az iskolaszolga? Kérdezte a
kapitány — hisz az az épületben lakik.

muzeum (még akkor a főgimnáziumban volt elhelyezve) különösen meglepte őket, alig tudtak megválni. Merre van a vásárcsarnok? Ohó, az most zárva van (tudniillik a kofák paraplója csak esős időben van nyitva). Akkor hát vezessük őket a *Benedek szurdik* földbe vájt lakásaihoz. Majd elájultam. Hát ezek a szemetjéről ösmerik Szekszárdot? (fránya németje bizonyosan a Wosinsky könyvéből okumálta ki a Benedek szurdikot!) Egyik rendesen be is butorzott oduban a professzor ur előadást tartott a kőkorszakról és az azt megelőző barlanglakókról stb. Megfigyeltek mindent alaposan, a szekrény tetején a telepálinkás butykost (jól fizetett a mult pénteki krajezáros kéregetés!) a sarokban karó rácszat megett vigan csámcsogó mangaliczát, (valódi barlanglakóknál csak a barlangi medve volt honos). Megnézték még a malaczmenázsiját is. Hát biz az penészes alamizsna kenyér volt vízbe beáztatva (télen népkonyhai levesbe áztatják: az hizlalóbb)

Ilyenek a mi „idegent vonzó“ különlegességeink!

De ne gunyolódjunk. Vannak komolyabb feladataink is, melyeket lassanként már-már eltemet az idő. Talán egy szepítő egyesület napfényre tudná egyiket vagy másikat hozni.

Csak egyet kettőt említek: a *kórház kitelepítését*, a Szekszárdot szorongató *latifundiumok* vasgyűrűjét és a *katonaságot*.

El nem tudom képzelni, hogy mért nincs minálunk *katonaság*? és mért ne tudnánk mi megszerezni például most a *honvéd tüzérségnek* egy ütegét ha komolyan akarnánk.

Nincs gyakorlótér! Ez nem kifogás. A város végétől két kilométerre van a palánki puszta, az Ágoston puszta. Ha másnak hasznóba kiadták, nekünk is kiadták volna. De akár örök árban is megkaphatjuk, mint Agárd megszerezte Gencset. Legalább a vasgyűrűnek kiütjük egy fogát!

Minden aggodalma ellenére az igazgató elnevelte magát.

— Az nem uram. Mert Márton eladná ugyan a Neptun két kupicza pálinkáért, de nem venné meg egyért sem.

— Eh — válaszolta dühösen a kapitány — de ha egy hektó pálinkát ígértek neki a javából.

— Maradjunk tehát ennél — szól Tóth türelmetlenül — dolgom van megyék. Ha tudni akarja kapitány, perczről-perczre, hogy a napot hol töltöm, tessék elővenni a jegyzőkönyvet, lediktálom.

— Akarja az ördög — felelt a kapitány, ezzel sarkon fordulva ott hagyta az egész testületet, az igazgató fájdalmára Neptun nélkül.

A kapitány egész éjjel nem tudott aludni. Kereste a kiinduló pontot, de nem találta. Reggel 4 óra volt és a kapitány mindig nem találta meg a pontját, midőn nagy robajjal felnyitott ajtaja és Marci szolga lépett be. Három lépésről érzett a pálinka, amit ugy látszik örömeiben kebelezett be.

- Meg van kapitány ur!
- Mi?
- A vizikirály.
- Micsoda király?
- Na a melyik elveszett.
- A Neptun?
- Az az, hogy a fránya egye meg.
- Hol volt?

Nincs kaszárnya! Az se kifogás. Fizet a hadügyi kormány olyan szálláspénzt, hogy egy kis toldással megépíthetjük. De nem is kell építeni: ott van a kórház, egész épület tömb, csekély átalakítással akár 2 üteg tüzérnek elég. A kórház pedig menjen az alsó temető mellé, a baktai földeken olcsó teret talál a terjeszkedésre, ott berendezkedhet teljesen ujonnan a kor színvonalán álló modern szellemben.

Sok dolgunk van. Tömörülünk. Készítjük elő az utat a rendezett tanács sikeres működéséhez.

Tóth Károly.

Bezerédj Pál huszonöt éves jubileuma.

Márczius elsején volt 25 éve annak, hogy *Bezerédj Pál* mint miniszteri meghatalmazott kezébe vette a selyemtermelés ügyét. Ez alkalmat az országos selyemtermelési felügyelőség alkalmazottai megragadták, hogy *Bezerédj* iránt érzett hálájukat kifejezzék s hogy ezt maradandóvá is tegyék, egy rendkívül sikerült emléktárgyat készítettek *Bezerédjnek*.

Az emléktárgy körülbelül 80 cm. magas s fatalapzaton álló ezüst szoborosoportozat. Legfelül áll egy genius, a melynek jobb kezében egy táleza s a tálezán gubók vannak, balkezeiben szederfaágat tart. Alatta a *Bezerédj* család címere, a czimer alatt pedig a szövő ipart jelképező bronzból készült női alak látható. A nő lábai alatt a következő felirat olvasható: „Emléklül 1880—1905. az országos selyemtenyésztési felügyelőség alkalmazottjai.“ Van a csoportozaton még két oldal alak és pedig jobbról Mercur alakja, balról pedig egy fonó női alak. A talapzat fölött rendkívül elmésen tervezett szederfalomb-koszorun selyemhernyók vannak.

Az emléktárgyat nagyobb ünnepélyességgel óhajtották *Bezerédjnek* átadni, de a megünneplendő *Bezerédj*t halaszthatatlan dolgai elszóltották hazulról s így a tulajdonképeni ünneplés elmaradt, csak az árbocra húzott két zászló jelezte Szekszárdon, hogy a selyemtermeléssel foglalkozóknak ünnepnapja volt márczius elseje.

De ünnepnapja lett volna ez az egész országnak, mert *Bezerédj* működése immár országos jelentőségű s bizonyára érdemesebb lett volna az ünneplésre, mint sok más

jubileum. *Bezerédj* a selyemipart ugy szólnán megteremtette, a magyar selyemnek hirt-nevet szerzett mindenütt, a népek új keresetforrást nyitott itthon. S bár a selyemtermelés hazánkban nem mai keletű, mégis *Bezerédj Pál* nevéhez fűződik állandósítása. A selyemtermelés Magyarországon már 1680. körül kezdődött, midőn egy, Baranya megyébe költözött *Passardi Péter* nevű olasz Pellérdén felkarolta a selyemtermelést. A török kiűzése után az u. n. Bánságban gróf *Mercy* buzgólkodott a selyemipar föllendítésén s különös gonddal selyemiparot az eperfákat. *Mária Terézia* és *II. József* idejében szintén történtek a selyemtermelés ügyében intézkedések, de mikor *II. József* a dolgot magánvállalkozásra bízta, a selyemtermelés folytonosan hanyatlott. Később gróf *Széchenyi* fejtett ki nagyobb szabású tevékenységet, de mindaddig nem sikerült a selyemtermelést fölvirágoztatni, míg *Bezerédj Pál* nem állt az ügyek élére. Mint miniszteri meghatalmazott bámulatos tevékenységet fejtett ki, s *Bezerédj* nagyszabású, önzetlen munkálkodásának köszönhető, hogy a selyemtermelés ma már nemcsak itthon jutott hirre, hanem azt megszerezte a külföld előtt is. A huszonöt éves működés eredményét legjobban feltüntetik az adatok s a létesített intézmények.

1880-ban 71 község foglalkozott a selyemtermeléssel. 1904-ben a termelő községek száma 2823-ra emelkedett; a termelő családok száma 1880-ban 1058, 1904-ben 112,712 volt. A selyemtermelők keresete termelt gubók után 1880-ban 22,125 korona, 1904-ben 2.859,945 korona volt. A selyemiparral foglalkozók keresete a gyárakban és raktárakban 1880-ban 17,925 kor., 1904-ben 1.600,000 korona volt. Az összes kereset, a mit a selyemtermelőknél és selyemiparral foglalkozóknak 1880—1904-ig kifizettek, **60.783,926** koronát tett ki.

A huszonöt év alatt selyemfonók létesítettek: Győrött, Komáromban, Lugoson, Pancsován, Tolnán, Ujvidéken s most épül Mohácson. Gubóraktárak pedig a következő helyeken: Baján, Békéscsabán, Eszéken, Fehéremplomon, Győrött, Kubinban, Mitroviczán, Nagybecskerekén, Németpalánkán, Óbecsén, Ómoldován, Óverbászton, Pancsován, Szabadkán, Temesváron, Titelben, Tolnán, Ujvidéken, Verseczen, Vinkoveczén, Zágrábban és Zsablyán.

Az intézet 1880—1904-ig kiutalt 47,465 liter szederfamagot, 63,921,132 darab 2—3 éves szederfacsemét és 989,872 darab kiültetésre alkalmas szederfát. A községi faiskolákból kiültettek 3.138,808 drb. szederfát.

A szürke számok beszélnek, élénk tárják azt az eredményes munkálkodást, a mi *Bezerédj Pál* nevéhez fűződik. Ujságok

- Az udvaron az „akárium“ tetején.
- Minek a tetején?
- Tetszik tudni az üvegkád tetején, a mibe a halak meg mik vannak.
- Az aquarium tetején?
- Azaz a fránya egye meg.
- Na látod, hogy mégis megkerítettük.
- A kapitány ur tette oda?
- Hát ki más te számár.

A szolga nagyot nézett a kapitányra, köszönt is nem is, hogy elment és csak kint merre mormogni: akkor te is loptad el, hogy a fránya egyen meg.

— Lássá igazgató ur — szólta a kapitány — valaki megmutatta, hogy hol a helye a Neptunnak. Milyen pompásan illik a víz fölé. Nem kell azt elzárni, hanem nyiltan, de szem előtt tartani, hogy mindig láthassák. Nem lopja el azt senki. Talán tegnap is ott volt már az udvaron. Hisz ott nem is kerestük.

— Ott ugyan nem volt — mormogá az igazgató, hisz észrevettük volna, mikor a létrákat néztük. De az a fő, hogy meg van.

Pedig volt komoly oldala is a dolognak, ahol kint jó szive a rideg öreg Tóthnak. Este 9 óra után kereste fel a fiatal Adándit. A fiatal tanár halott halvány lett, mikor az öregot meglátta.

— Fiam — szólta az öreg — én nem hiszek ám semmiféle művész gépészben.

Azután az ördögnek fáj a foja arra az Isten tudja miből csinált szoborra.

— De szép ám uram bátyám — szólta lelkesülten a fiatal ember.

— Szép, szép. Hanem a becsület még szebb. Azért csak édes fiam azt a szobrot még az éjjel vidd vissza az udvarra, és tedd rá az aquariumra. Aztán majd bevitetjük a tanácsterembe, hogy mindennap láthassad, ha annyira szép. Tanítottalak, könnyelmű voltál teljes életedben, de becsületes. Maradj az, mert előtted szép jövő áll, én ismerem tehetségeidet és ridegséggel csak korlátozni akartam hevedet. E lezke legyen első és utolsó fiam. Tudom, hogy midőn tegnapelőtt bezártuk a szekrényt, te udvariasságból nehogy lehajoljak, átvetted az én kulcsomat is, de egyikkel sem zártál. Már akkor gyanakodtam, de nem hittem, hogy ezt tedd. Édes fiam, ugy tégy ezután, hogy ne is kelljen rád gyanakodnom.

A fiatal ember szótlánul hallgatta az öregot, majd lerogyott elibe és zokogva csókolt meg kezét.

— Nem is akartam megtartani édes apám — szólta — de nem tudtam ellentálni, hogy szobámba ne hozzam. Visszaviszem, köszönöm, köszönöm.

Az öreg Tóth szeretettel simogatta meg a megtért fiatalember szöke furtjeit.

— Majd ezután többször leszünk együtt! Ezzel véget é t az u—i nagy bűnpör.

ugyan nem kürtölik világgá, hogy mennyit tett, de a kik az általa létesített intézmény keretében élnek, azok mindenkor hálás szívvel fognak arra a férfura gondolni, a ki sok, igen sok családnak tette lehetővé a megélhetést, a boldogulást. S bárcsak több *Bezerédjhez* hasonló fia volna a hazának, olyanok, a kik nemcsak beszélni, hanem tenni is tudnak, akkor a magyar ipar jövőjét nem kellene féltetni.

A tisztviselőtelep.

Mint már multkor is megírtuk, a tisztviselőtelep közel áll a megvalósuláshoz, s ebben legtöbb érdeme van dr. *Éri Márton* vármegyei aljegyzőnek, a ki az első alakuló gyűlést vasárnapra hívta össze. Az alakuló gyűlésen nagy volt az érdeklődés, s bebizonyosodott, hogy a lakásvizonyok Szekszárdon oly rosszak, hogy a tisztviselőtelep létesülése föltétlenül szükséges.

Az alakuló gyűlésen dr. *Éri Márton* bemutatta a terveket, a melyeket Uglár János építész készített. E tervrajz három háztípust mutat be: az első öt szobás, a másik négy, a harmadik három szobás házat tüntet fel verandával és a szükséges mellékhelyiségekkel. Telek nélkül az első ház-típus 12060 koronába, a második 8480 koronába, a harmadik 5980 koronába kerül. A telkek árát a tulajdonosok négyszög ölenként nyolcz koronában szabták meg. A szükséges terület átengedésére vállalkozott Haidecker Béla, Horváth József, és Krammer János; e szerint egy helyen lehet építeni a tizenkét villaszerű házat, a melyhez járulna még Horváth József épülete, a ki mostani házat lebontatja, s helyébe a többihez hasonló villát fog építtetni.

Minden egyes tisztviselő 200—250 négyszög ölnyi telket vásárol, s így házat csinós kis park fogja körülvenni. Némi nehézséget okozott az egyes területek elhelyezése és utca nyitása, de amint értesülünk, már sikerült ezt a nehézséget is elhárítani. Egyébként az utca kikövezését és világítását a község magára fogja vállalni, valamint a fölvezető szűk és piszkos sátor rendbe hozásáról és rendben tartásáról is fog gondoskodni. Igaz, hogy más városokban az elüljáróság ilyen ügyért kissé másképp szokta magát exponálni, de hát Szekszárdon ez is valami.

A mi a telep finanszírozását illeti, a szekszárdi takarékpénztár vállalkozott és pedig sok előzékenységgel, a lehető legelőnyösebben a tisztviselőkre nézve. A ház és telek értékének 75 százalékát adja kölcsön; ha a törlesztés harmincz évre terjed, hat és fél százalékkal, ha huszonöt évre terjed, hét százalékkal.

Uglár János terveit és költségvetését *Tóth Henrik* mérnök felülvizsgálta, s azt általában jónak, kielégítőnek találta. Csak néhány praktikus megjegyzéssel látta el, de ezek a megjegyzések inkább apróbb részletkérdésekre vonatkoznak. A magunk részéről csupán azt a megjegyzést tesszük, hogy kívánatos volna, ha az épületek külseje nem ugyanazon minta szerint készülné, mert csupa egyforma külsejű ház nem alkalmas a szépérzék emelésére. Ez pedig olyan dolog, a min könnyű változtatni.

Még csak az egyes telkek beosztása van hátra, a mit ma délután fognak véglegesen megállapítani, s bár ez tünt fel a legnagyobb akadálnak, a hangulat olyan, hogy nem lesz vele semmi nehézség. Ha tehát a mai értekezlet simán fog lefolyni, nemsokára megtörténik az első kapavágás, s öszre tizenkét tisztviselő beköltöztetik saját házába, és Szekszárd is gazdagabb lesz néhány csinos épülettel.

V Á R M E G Y E.

— **Nyugalomba vonuló tb. főszolgabíró.** *Halász Géza* völgysegi járási szolgabíró, tb főszolgabíró megrongált egészségére való tekintettel beadta nyugdíjaztatása iránti kéré-

nyét. Az általános köztisztviselőben és szerezetben álló szolgabíró egyik a legrégebb tisztviselőnek; 1870 óta szolgálja a vármegyét s bizonyosan súlyosabb természetű betegség az, mely őt nyugalomba vonulni kényszeríti.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegyei közigazgatási bizottság a főispáni teendőket is végző *Döry Pál* alispán elnökletével folyó hó 11-én délelőtt 9 órakor ülést tart.

H I R E K.

— **A községi jegyzők fizetés rendezése.** Jövő számunkban terjedelmesen és részletesen foglalkozunk a községi jegyzők fizetés rendezésével és táblázatos kimutatásban közöljük, hogy a hosszasan huzodó fizetés rendezési ügyből kifolyólag 1905. július hó 1-ig, amikorra ezen ügyben végleges döntés várható, az egyes jegyzők mily összegben fognak részesülni.

— **Távbeszélő vonal Gindli család községben.** Gindli család község elhatározta, hogy a Külesd községben levő községhezáig, a tengeliczi szőlőhegytől kezdve Kistengelicz, Hidja és Nagydorog érintésével távbeszélő hálózatot létesít saját költségén; ezen határozatot a vármegye törvényhatósága is jóváhagyta, de gróf *Benyovszky* Rezső és társa a határozatot megfélebbzték. A belügyminiszter a felebbezés elutasításával, a község és vármegye határozatát hagyta jóvá.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter az Apáti olvasókör alapszabályát jóváhagyta.

— **Halálozások.** Városunk egy tiszt matronája hunyt el 89 éves korában mult hó 26-án özv. *Pápay* Istvánné szül. *Hayl* Anna. Temetése nagy részvét mellett február 27-án folyt le Szekszárdon a gyászháznál, ahonnan Mözsre szállították és ott helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban. A megboldogultban *Pápay* István mözsi jegyző édes anyját, *Éber* Márton nyugalmazott tanító pedig anyósát gyászolja.

Mult hó 25-én egy szép reményre jogosított ifjú ragadt el hirtelenül a kirelhetetlen halál, *Konkoly* Aladár gyógyszerész. Temetésén sokan voltak jelen a jó barátok és ismerősök, akiket fájdalmas érzéssel töltött el a csendes és rokonszenves fiatal ember gyors elhunyt. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: Mély fájdalommal tudatjuk egy a magunk, mint az összes rokonság nevében, hogy a szerető jó fiu, legjobb testvér *Konkoly* Aladár gyógyszerész életének 25 ik évében folyó hó 25-én tüdőgyulladás következtében rövid szenvedés után elhunyt. A drága halottat Szekszárdon, folyó hó 26-án délután 4 órakor fogjuk a Ferencz-közkórházból az ev. ref. egyház szertartásai szerint a felső városi sírkertben örök nyugalomra elhelyezni. Szekszárd, 1905. február 25. Nyugodj csendesen! Özv. *Konkoly* Jenőné édes anyja. Dezső, Tihamér, Iván, Jolán és Győző testvérei.

— **Házasság.** *Hirschmann* Mór kaposvári gőzmalom tulajdonos vasárnap kötött házasságot Bdapesten *Taubner* Margit úrnővel, *Taubner* Adolf tolnai nagykereskedő leányával. — *Hegedüs* Ferencz szövetkezeti könyvelő mult hó 27-én tartotta esküvőjét *Bertics* Mariska urleánnyal Tamásiban.

— **Sok pénzt takarít,** ha a mindennemű vásznakat, férfi és női fehérneműeket közvetlen a gyárakból rendeli. Kereskedelmi iroda, Budapest, kerepesi-ut 65.

— **A kivándorlási kedv csökkentése.** Egy falusi tanítótól kaptuk a következő sorokat: Olvastam a lapokban, hogy az alispán rendeletet adott a főbíráknak, mely szerint igyekezzenek csökkenteni a kivándorlási kedvet. Kíváncsi vagyok, hogyan fogják ezt csinálni, mert eddig csak fokozták min-

denféle apró és teljesen felesleges zaklatások által. Én tudom, hogy ez kötelességük, de talán lehetne ezen segíteni. Az itteni nép bizalommal van hozzám, talán azért, mert szegénységem folytán közelebb állok hozzájuk, mint hivatott vezetői, tehát tapasztalásból mondhatom, hogy *semmi sem keseríti el annyira a szegényembert, mintha valami haszontalanságért büntetik, vagy épen ártatlanul huzzák-vonják.* Elmondok egy pár esetet: Az egyik szomszédomnak lejtős az udvara, tehát nedves időben a trágyalé az utcára folyik. Ezért feljelentették a csendőrök s a főbíró megbüntette 4 koronával. Az ember megfizette a pénzt, aztán egy kis gátat csinált, hogy a trágyalé ne folyhasson ki. Most meg azért büntették meg, mert a trágyalét összegyűlni engedi és pedig 10 koronával, *mivel hasonló esetért már büntetve volt.* A másik szomszédomat följelentették a csendőrök, hogy a kutáján nincs bárcza. Az illetőnek soha sem volt kutyája, de azért be kellett mennie a 20 kilométernyire fekvő járási székhelyre és pedig kétszer, mert tanukkal akarta bizonyítani ártatlanságát. Kiderült, hogy a kanász kutyája ült az ajtójában, fel is mentették, *de a tanuk uti költségét mégis neki kellett megfizetnie.* Egy harmadikat megbüntettek azért, mert nagy sárban leszállt a terhes kocsijáról és a gyaloguton ment a kocsi mellett. Száz meg száz ilyen esetet tudnék felhozni. Nem mondom, hogy ilyen dolgokért mennek ki az emberek, de azt mondhatom, hogy *nagyban hozzájárulnak az ilyen esetek is.* Hiszen tudom én és a nép is tudja, hogy rendnek muszáj lenni, de talán most, mikor arról van szó, hogy a néppel mindenáron megkedveltsük az itthonléte, talán el lehetne nézni az ilyen csekélységek. Hiszen a csendőrök is csak muszájból jelentik fel, a főbírók is csak muszájból büntetik meg az embereket, *könnyű volna ezen segíteni.* Inkább az igazí büntösöket kellene szigoruabban üldözni. Legalább az én böcsületes svábjaimnak ez a felfogásuk. *És talán ilyenformán is csökkenteni lehetne a kivándorlási kedvet.* Mert az adót leszállítani nem lehet, munkát sem lehet mesterséges uton szerezni az embereknek, de a csendőröket csak lehet utasítani, hogy ilyen csekélységek ne adjanak be? Ennek örülnének a csendőrök, örülnének az emberek, legjobban a bíróságok mert kevesebb volna a dolguk s talán az állami rend sem dülne össze azért, mert az én szolgálóm a hamut »büntetlenül« önti a kocsiútra, a mitől az csak jobb lesz.

— **Felfüggesztett jegyző.** *Schleinig* Lajos mórági jegyzőt a völgysegi járás főszolgabírája felfüggesztette állásától s helyettesül *Horváth* Zoltán apari okleveles segédjegyzőt rendelte ki.

— **A mözsi tejszövetkezet** munkatémét ismeretlen egyének álkulcsossal felnyitották s az ott talált 4 kgram vaját ellopták; az iroda ajtaját is szerették volna felnyitni, de nem sikerült.

— **Jegyzőválasztás.** *Simontornyán* adóügyi jegyzővé *Grélinger* József segédjegyzőt és segédjegyzővé *Zarubay* Ferenc okleveles segédjegyzőt választották meg.

— **Honvéd temetési járulék.** A belügyminiszter *Kövesdi* Mihály madoesai lakos volt 1848/9-i honvéd temetési járuléka fejében fiának *Kövesdi* Istvánnak 30 kor. utalványozott.

— **Az öcsényi gyalogjáró.** Az öcsényi vasutállomástól a községig vezető gyalogjáró töltése ezelőtt két évvel már elkészült, de egy kis eső vagy nedves időjárás alkalmával a barátságos sárközi sár éppen úgy rá tapad az ember sarujára, mint azelőtt. A község elüljárósága végre megsokallotta ezt a nagy vendégszeretetet s a gyalogjárót kikövezteté; az alispán útján az államépítészeti hivatal szakvéleményét kéte ki a kövezés módjár nézve s az idén valószínűen köves uton juthatunk Öcsénybe az állomástól.

— **Kivételes nősülési engedélyek.** A honvédelmi miniszter *Berényi* József bátai, ifj. *May* Gáspár izményi, ifj. *Szél* István decsi, *Egér* Mihály dunaszentgyörgyi, *Görccsős* János öcsényi, *Klimatz* István tamási, *Nagy* István dörypatlani, ifj. *Kovács* József

majsamiklósvári, ifj. Cz. Kis Péter bátai, Paul Henrik hidegkuti, ifj. Iván Pál tamásii és Hohnenvald Adolf zombai lakosoknak a kivételes nősülést megengedte.

— **A mi híres vasutállomásunk.** A szekszárdi vasutállomás nyomorult volta, szegényteljes állapota és rendjének mivolta köztudomású dolog, mely ellen eddig hiába küzdött a közönség még a miniszternél is. De ami most szerdán este a megérkezett vonatból való kiszállás alkalmával történt, talán egy kicsit több a soknál! Ugyanis a kiszálláskor, a megérkezett vonat előtt egy hosszú tehervonat állott közvetlenül az állomás-épület előtt; ezt a hosszuvonatot a kiszálló közönségnek meg kellett kerülnie, hogy kijuthasson a pályaudvarból; mikor a közönség a vonat hátuljához ért, ahelyett, hogy a tehervonat Budapest irányában elindult volna, egyszerre hátrafelé tolatták s a vonat mögött kifelé igyekvő közönség közül egy éltes nőt, szerencsés véletlenből a sínparon át röpített, egy másik utas pedig csupán testi erejének köszönheti, hogy az egyik ütközöt megkapva hirtelen lábra állhatott és félre ugorhatott, különben a kerek alá kerül. A sikoltozásra és lármára megállt ugyan a tehervonat, de a közönség most már a két vonat között nem mert mozdulni hátrafelé, mert félt a tolatástól, előre felé meg, mert félt, hogy minden pillanatban megindulhat a mozdony; így vesztegelt a közönség hosszú ideig, míg végre egyenként a tehervonat kocsijai közt mászkált ki a pályaudvarból, kitéve magát annak a veszedelemnek, hogy a pályarendező szíveségből elinduló teher vonat kerekai alá kerül vagy legjobb esetben az ütközökön Tolna-Mözsög nyargalhat. — A közönség feltétlenül elvárja azt az intézkedést, hogy kiszálláskor élete biztonságban legyen s ne kelljen vesztegelnie meg tolató kocsi sorokon életveszedelemmel keresztül kasul gázolnia, mint most, midőn Isten különös őrzőkegyelme volt, hogy két emberélet nem esett áldozatul a forgalom lebonyolítására évek óta szüknek bizonyult pályaudvaron.

— **Az új tizkoronás bankjegyek** forgalomba kerültek s a milyen finom a kidolgozásuk, ép olyan szecessziós a kiállításuk. A bankók tulajdonképeni alapszíne kék s két mezőre vannak osztva. A baloldali nagyobb négyzetes mezőben az egyik oldalon magyarul s a magyar koronával, a másik oldalon németül s a két fejű madárral olvasható a szokásos fölrás: Az osztrák-magyar bank e bankjegyért bárki kívánságára azonnal fizet a bécsi és budapesti főintézetinél tíz korona törvényes ércpénz. Bécs, 1904. január 2-án. A magyar oldalon van a szám, a német oldalon a sorszám zöld betűkkel. A kisebb téglalap alakú mezőben kék keretben kör formában igen szép, ideális leány fej látható, bár a két oldalról hajába kötött fehér szalag elmaradhatott volna. A rajz általában rendkívül komplikált, ezerszeresen komplikáltabb, mint a régi lila színű tizkoronásokon, a melyeknek színe határozottan legszebb az összes bankjegyek között. Az új tiz koronás színe a régi tízes szoliditásával szemben feltűnően ríki. Mert ha kék is az alapszíne az új tízesnek, a betűs mezőn a kékből kivirít a piros, mint a hajnal hasadása s itt ott zöldes hangulat is mutatkozik. Az első tekintetre azt a hatást kelti, mintha a szívárványnak minden színe megvolna az új bankon. Szélessége olyan, mint a régi tíz koronásé, de hosszabb. Papirosa finomabb, de nem valószínű, hogy sokáig kibírja a nagy forgalmat, a minek az ilyen kis bankó alá van vetve. Egyébként az nem nagyon fontos, hogy milyen, inkább az lenne kívánatos, hogy minden magyar zsebében százszor annyi lapulna, mint amennyi szokott lapulni.

— **Ajándék a muzeumnak.** Dicenty Lajos szekszárdi törvszéki irodaigazgató, egy régente a Budavár bevételénél elesettekért tartott gyászistentiszteleten a koporsóra kifüggeszteni szokott, selyemre nyomott gyászirdetést ajándékozott a mu eumnak. A selyemkendőn az azon időben élt jelesebb férfiak alakjai is láthatók.

— **Csinos asztalos munka.** Theisz Lőrincz szekszárdi asztalosmester egy diszes előszobafogas és esőernyő tartó állványt készített a székely bálványdúcos, nyeregtes

nagykapuk mintájára. A kapu szívesre megpávaszemesre kivágott verőcseje, itt az esőernyő tartó eleje; a kapu felső széles ivhajlása alá, itt a fogas kampóit erősítette; a bálványfák beégetett és festett magyar díszítések, az ivhajlás is hasonlóképp: e fölött három négyszögű mezőben az agárdi és sárközi női és férfi fejviseletek vannak megörökítve színezett, beégetett arcképekben; e fölött nyugszik a székely kapukon is tipikus tetőzet. Az állvány a muzeum emeleti folyosóján két hétig lesz kiállítva; érdemes a megtekintésre; de örvendetes is hogy mégis csak van Szekszárdon ügyes iparos ki a műizléssel is szeret foglalkozni.

— **A kereskedelmi alkalmazottak ügye.** A kereskedelmi alkalmazottak kérelmet intéztek főnökeikhez, hogy adjanak alkalmat arra, hogy magukat képezhessék s így a kereskedelmi élethez elengedhetetlenül szükséges szakképzettségre és nagyobb intelligenciára tehessenek szert. Mint értesültünk e tárgyban a főnökök vasárnap ülést tartanak és többet azt fogják indítványozni, hogy vasárnaponként 8 órákor zárják az üzleteket és az alkalmazottak e napokon délelőtt látogassák a kereskedelmi élet fellendítésére irányuló tanfolyamot.

— **Hírek a Dunáról.** Azon félelmetes jégtorlódás, mely a télen sokónkat ijesztgetett — a tartós lágy idő folyamán lassanként szétmállott, elolvadt, mint a cukor. Ami még maradt belőle, az m. hó 28-ikán virradóra megszökött 320 ctm vizállás mellett. Rögtön megindult a gőzhajózás, az árufelvételt a D. G. társulat megnyitotta. Most meg az lesz a baj, hogy nagyon is kicsiny a víz! A jég elhúzóda után le apadt 130 ctmre a Duna.

— **Adományok a szekszárdi népkönyhára.** A népkönyhára adakozott Szekszárdi nagyközönség előjárósága 2 méter tűzi fát és Adler N. János 10 koronát. Ezen kegyes adományt számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom. *Bezerédj* Pál s. k.

— **Márczius idusa.** A sajtószabadság kivívásának emlékűnépét szokásszerűen az idén is megünnepelik országszerte mindenütt. Szekszárdon, a mint értesültünk, a főgimnáziumi ifjuság önképzőkörre fog ez alkalommal ünnepi előadást rendezni; s a polgári olvasókör is elhatározta, hogy helyiségében társas vacsorát rendez márczius tizenötödikének megünnepelésére.

— **Jubileum.** Nagy György Szekszárdi bírág bíraskodásának tíz éves jubileumát ülte meg február 18-án. A tíz éves jubileum alkalmával a városi elöljárók és barátai üdvözölték a népszerű és köztiszteletben álló bírót.

— **Uj dalegyesület.** Dombóváron dalárdát fognak alakítani, a melynek vezetését *Partl* József dombóvári tanító vállalta magára.

— **Áthelyezés.** *Bucher* Károly vasúti állomási felvigyázót Pellérdől Szekszárdra, *Latzó* István felvigyázót Szekszárdról Nagy-Doroghra, és *Weltner* Manó állomási felvigyázót Nagy-Dorogháról Pellérdre helyezték át.

— **Előnyulak szállítása vármegyénköl.** Gróf *Széchenyi* Sándor v. b. t. t. vm. főispán nagydoroghi birtokáról *Gudera* Károly bécsi vadkereskedőnek 116 drb. előnyulat szállított az uradalmi tisztség.

— **Irrok választás.** Ócsényben a megüresedett irrok-végrehajtói állásra *Mihálovics* Sándor pérdi lakost választották meg.

— **Egy kocsi levél.** A szekszárdi selyemtenyészési felügyelőség udvarából valósággal kocsirakományval viszik postára a leveleket mostanában; a selyemtenyészésnek ilyen propagandát csinálni csak *Bezerédj* képes, mert azok a csomagok az évi jelentéseket rejtik magukban minden vármegyéről különkülön s ezekből a jelentésekből minden vármegyének csak egy kicsit is érdemes polgára kap egy példányt; képzelhető, hogy hány százezer példányban jut szét a magyar selyemtenyészés múlt évi eredményéről szóló jelentés csak itt Magyarországon is.

— **Tolvaj a vasuton.** A napokban *Leitersdorfer* Ignác szekszárdi vállalkozó a Szekszárd-sárbogárdi vonalon utazott Sárbogárd felé. Téli kabátját, melyben a Wert-

heim szekrény kulcsai is voltak, a szakaszban felakasztotta és így kényelembe helyezkedve, kissé elszunnyadt; mire felébredt a téli kabátjának hűlt helye volt s kénytelen volt visszautazni Szekszárdra.

— **A dunaszentgyörgyi református IV-ik tanítói fizetésnek 800 koronára kiegészítésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter f. évre 500 korona, — a következő évekre pedig 400 korona államsegélyt utalványozott.**

— **Közeledik hushagyókedd.** Farsang utolsó napján sokan szeretnének még egyszer a hosszú bójt előtt egy kis füstölt hussal jóllakni s ha a sors nekik nem adott, van másnak, — gondolják magukban, — és a gondolat tetté válva, a füstölt husok el-el tűnnek egy-egy éjszakán a gazda kamarájából; Szekszárdon már nem is igen ujság az ilyenféle, no de a műsziok se panaszkodhatnak. Múlt hó 21-én özv. Szászi Jánosné mözsi lakos házában tűzfalát *Botos* Ferencz kisszékelyi illetőségű egyén kibontotta, aztán a lyukon át a padlásra, innen a kamarába szállt alá s onnan 2 drb. sonkát, egy tábla szalonát, egy disznósajtot és több apró füstölthust elemelt; ugyanekkor a pinceajtón levő lakatot egy szénahúzó kampóval lefeszítette s mivel elemelhető kisebb hordót nem talált, két nagy hordó bort — ugylátszik mérgében, — a földre kieresztett; összesen mintegy 220 korona kárt okozott; az ügyészségnek feljelentették.

— **Bíró és előjáró változás.** A *Pinczehely* községben lemondás folytán megüresedett községi bírói állásra *Bognár* Gábor helyettes bíró, ennek helyébe *Nagy* Mihály József esküdttet, ennek helyébe esküdtté *Szentgyörgyi* Rudolfot választották meg.

— **Az italmérsi engedély elvonása.** A pénzügyminiszter elvi jelentőségű határozatot hozott, melynek értelmében azoktól a korcsmárosoktól, a kik adótartozásaikat több éven át nem fizetik, az italmérsi engedélyt el kell vonni.

— **Gyujtogatás.** A múlt hó 24-én Tamásiban a szőlőhegyen egyszerre gyuladt ki *Kurdi* György présháza és *Csajági* Józsefnek a hegyen levő háza. A gyujtogatás boszúból történt, s mint a csendőrség kiderítette, *Csajági* házat *Jakuba* Józsefné, *Kurdi* tanyáját pedig *Jakubáné* Teréz nevű tizen-négy éves leánya, anyja biztatására gyujtotta fel. A bűnös cselekményt a leány beismerte, az anya azonban tagadja.

— **Nem sikerült hamis lóvásár.** *Bőröczki* *Farkas* Kálmán medinai lakos híres lókupez, ki már többször volt lopás gyanúja miatt letartóztatva, febr. 24-én azzal állított be *Köhler* *Jakab* kishidja-pusztai lakoshoz, hogy lovakra van szüksége s az övét is jó pénzért megveszi. Az árt 240 koronában megállapították s a járlatokat át is iratták. Megállapodás szerint *Farkas* foglalólul 20 koronát fizet, 160 koronát a következő nap, a többit pedig a gyönki vásárkor. A 20 korona foglalót *Medinán* ígérte átadni, hangoztatván, hogy neki már 6 lova van, mely megér 680 frtot. Midőn azonban *Medinára* megérkeztek, *Farkas* a fizetés helyett a lovakat egy ismerőséhez elvezette, ott az istállóba bezárta, a fizetést pedig a következő napra ígérte. Mikor *Köhler* megtudta, hogy *Farkas*nak nemhogy 6 lova, de még csak egy fillérje sincs, a lovakat erőszakkal visszavezette.

— **Megcsipett tolvaj.** *Nagy* Lázár budapesti és *Bogdán* *Ilona* dunaföldvári lakosoknak a dunaföldvári Felső-Öreghegyen levő présházukat feltörték s előbbtől 32 korona értékű burgonyát, utóbbtől pedig körülbelül 18 drb. nemesített nyulat loptak el. A csizmanymok *Tolnai* *János* lakásához vezettek.

— **Drága szállás.** *Nagy* *Imre* dunaszentbenedeki paprika áruló múlt hó 10-ére virradóra *Schmidt* *János* gépész és *K. Boros* *Róza* kétes hírű cigány nő társaságában *Szalai* *György* nagydorogi korcsmárosnál mulatott. Éjjel tájban *K. Boros* *Rozát* felkérte *Nagy* *Imre*, hogy adna neki éjjeli szállást, a melyért 1 k. 60 fillért hajlandó fizetni. *Boros* *Róza* adott is neki szállást s *Nagy* *Imre* a szoba földjére lefeküdt. Kis idő múlva *Schmidt* is bement hozzájuk s *Nagy* *Imre* egy zacskóban levő 20 koronáját elvette, azután pedig *Nagyot* kidobta. A csendőrség a nyomozást mindjárt megejtette, *Schmidt*

azonban a lopást tagadja, s a 20 korona sem volt sem K. Boros Rózánál, sem Schmidt-nél megtalálható

— **Betöréses lopás.** Czompó István dombovári lakos zárt szoba ajtaját f. hó 10-én d. u. 5 óra tájban míg ő hazulról távol volt egy ismeretlen kóbor cigány feltörte és onnan több ruhaneműt ellopott. A gyanu a Czompó Istvánnál egy fedél alatt lakó Kolompár István (cigány néven *Patkány Pista*) valamelyik rokona ellen irányul; a csendőrség azonban a tettest kinyomozni eddig nem tudta.

— **Wollner fivérek megérkeztek.** Hosszabb tartózkodás után Pécsről, hol mutatványaik nagy feltűnést keltettek, városunkba érkeztek a Wollner fivérek Elektrobioskope kinematográfjukkal. Ezuton is felhívjuk olvasóink figyelmét a nagyszerű és érdekes látványosságra.

— **Remékmű.** Megjelent az »*Érmelléki első szőlőoltvány telep*» árjegyzéke 15-ik évfolyam, rendkívül diszes kiállítás, számos képpel és gazdag tartalommal, mely nemcsak az árakat, hanem mindenkinek, aki a szőlészet iránt nem is érdeklődik, szükséges gyakorlati utasításokat is tartalmaz. Ez a mű bemutatja és bőven ösmerteti az országban oly rohamosan terjedő sodronyfonat és tüskés sodronykerítések alkalmazását is 12 képben. Aki címét egy levelezőlapon tudatja, annak ingyen és bérmentve küldetik meg, czim »Érmelléki első szőlőoltvány telep« Nagy-Kágya (Biharm.) Ezen telepnek mai számunk hirdetési rovatában közölt »Szőlőlugast ültessünk« című hirdetésünkre felhívjuk olvasóink nagybecsű figyelmét.

VIDÉK.

Tolna.

A hamvazó szerdai hal ebéd Tolnán. A hamvazó szerdán tartandó nagy társas hal ebédre, melyen a vidékről is sokan szoktak résztvenni, a napokban bocsátotta ki a »Tolnai-Kör« az aláírási ívet s máris számosan vannak előjegyezve. Jelentkezni márczius 6-áig lehet.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A Magyar Minerva III. évfolyama jelent meg, a mely a magyarországi muzeumok és könyvtárak 1902—1903. évi állapotát feltűntető adatokat foglalja magában, s a muzeumok és könyvtárak országos tanácsának, valamint az országos főfelügyelőségnek együttes kiadásában látott napvilágot. Az 1902. évben megjelent II. évfolyam 871 gyűjtemény ismertetését foglalja magában, a jelen új kötet a fővárosnak és a vidék 687 városának 1509 gyűjteményét ismerteti. Ezek között 12 országos közgyűjteményen kívül 56 fővárosi és 474 vidéki oly gyűjtemény van, a melyek iskolákkal kapcsolatosan vannak szervezve. De hogy ez a címjegyzék sem teljes, mutatja az a körülmény, hogy sem a szekszárdi polgári iskola, sem az uri kaszinó könyvtára nincs fölvéve a kötetbe, pedig mind a két intézetnek meglehetősen szép könyvtára van. Ellenben a Tolnavármegyei Múzeum bőven van ismertette keletkezésének történetével, körülményeivel, szakjaival, tisztviselőivel, szóval röviden minden fontos adatot magában foglal. A magy. kir. állami főgimnázium könyvtárát és természetrajzi gyűjteményét szintén ösmerteti a könyv. Mind a két gyűjtemény 1896-ban keletkezett. A könyvtár állománya 866 kötet, mely két szobában van elhelyezve. Van szaklajstroma és czédula katalógusa. A tanárokon kívül mások is használhatják egyik intézeti tanár jótállása, s elismervény kiállításával. A természetrajzi gyűjtemény állománya 553 drb., állattani, 382 drb., növénytani és 592 ásványtani tárgy két teremben elhelyezve.

Egyletek és társulatok.

A „Dombóvári Színpartoló Egylet“ az építendő aréna alapja javára február 25-én álarozos jelmezestélyt rendezett, mely ugy erkölcsi mint anyagi tekintetben oly fényesen sikerült, hogy vidéki kisebb helyen páratlan. A „Korona-Szálló“ nagytermében alig fért el a megjelent vendégsereg, kik között a szebb-nél-szebb jelmezek voltak láthatók. Derült fesztelen jókedv reggelig együtt tartotta a mulatozókat. Szünóra alatt báró Inkey Pál tárogató solója oly ritka élvezetet szerzett a közönségnek, mely egyedül áll a maga nemében. A művészi játék az élvezet mellett anyagi haszonnal is járt, amennyiben a játék után Döry Margit urhölgy mintegy 230 koronát gyűjtött az aréna alapra. A mulatság tiszta jövedelme meghaladja a 900 koronát. Az estély sikerültének főérdeme az egyesület buzgó elnökéé Döry Hugó uré, ki fáradhatatlan munkáival működött közre, hogy ily eredményt ért el az alig egy éves egyesület.

Szekszárd tolnamegyei rabsegélyzőegylet czéljaira a »*Tolnamegyei Takarékszövetkezet*« 20 koronát, Salamon Ármin esküdtzéki tag 15 kor., Schlesinger Ignác esküdtzéki tag 2 kor., Könczöl András esküdtzéki tag 1 kor. és dr. Kramolin Gyula fogházorvos utján Ranga Jánosné 10 koronát, összesen 48 koronát adományoztak.

A szekszárdi róm. kath. olvasókör a nagyobbjában márczius 12., 19., 25., 26. és 27. és április 2. és 9-én felolvasó estélyeket rendez. Az első felolvasás sorrendje ez: 1. Könyörgés Erdélyitől, szavalja Török József; 2. Magyar leány Beniczkytól, szavalja Stír Mariska; 3. II. Nyári körutam, írta és felolvassa Ssabó Géza főgimn. hittanár; 4. A vándorlegény Tolnaytól, szavalja: Vincze Imre.

A tolnai önkéntes tűzoltó-testület mult hó 26-án közgyűlést tartott, melyen a tisztikart újabb öt évre megválasztották; Elnök lett Rozmayer Ferencz, titkár Kelecsényi Rezső, lelkész Kuhl József, orvos dr. Kiss Miksa; igazgatósági tagok: Partl József, Tenzlinger Lajos, Lintner János. Parancsnok és alelnök Máté károly, alparancsnok Buday János, pénztárnok Léhman György, ellenőr Isgum Ferencz.

TANÜGYI HIREK.

Államsegély. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Steindl Mária és Urtika Elza rk. tanítónők fizetésének 800 koronáig való kiegészítésére 200—200 korona államsegélyt utalványozott. — A szekszárdi kereskedő tanoncz-iskolának 550 korona államsegélyt engedélyezett.

Népiszkolai ifjúsági könyvtárak ügyében újabban is leiratot intézett a miniszter a közigazgatás bizottságokhoz, mely szerint az iskolafenntartók szabadon választhatják meg azon könyvkereskedést, amelynél az ifjúsági könyvtárt megrendelni kívánják.

Nyugdíjigény felemelés. Gáspár Ödön bátai volt rk. tanító nyugdíjigénye 800 koronáról 1394 koronára emeltetett fel.

Nyugdíjintézetbe felvétel. Horváth Erzsébet szekszárdi rk. tanítónő 1905. január 1-től 600 koronával — és Scherer János dunakömlödi rk. tanító 1904. január 1-től 800 koronával az országos tanítói nyugdíjintézetbe felvételre. Itt említjük fel, hogy igazán sajnálatos dolog az, hogy Tolnavármegye székhelyén, Szekszárdon is 600 korona fizetése van egy okleveles tanítónőnek, mikor megyénkben a legtöbb községben is 800 koronája van az osztálytanítónak illetve tanítónőnek; azért küzdött éveken keresztül, hogy most még jobban küzdjön a megélhetéssel? hisz' 600 koronából csak tengődik egy uri nő. Ajánljuk az iskolaszék figyelmébe.

— **Tanítói fizetés-kiegészítés.** A vallás- és közokt. miniszter a högyészi V-ik tanítói állással egybekötött tanítói fizetésnek 800 koronára való kiegészítésére évi 200 korona államsegélyt utalványozott.

FARSANG.

— **Elmaradó jelmezestély.** A szekszárdi Kaszinó márczius 7-ikére tervezett álarozos jelmez estélye nagyobb érdeklődés hiányában elmarad.

A szekszárdi nyomdászok mult hó 26-án a nyomdász szanatorium és a tolnamegyei nőegylet javára sikerült műkedvelő-előadást rendeztek az »*Ördög mátkája*« című népszínmű előadásával, melyet a szekszárdi előkelő közönség köréből igen sokan, a művelt középosztálynak pedig színe-javán nézett és hallgatott végig. A »Szekszárd Szálló« nagyterme szorongásig megtelt közönséggel s ezt a valóban előlegezett erkölcsi és anyagi sikert a műkedvelő szereplők is igyekeztek megérdemelni.

Az ördög mátkája mellék névvel illetett Vermes Judit szerepét Gyűszű Erzsike játszotta, kezdetben egy kis elfogódással, amit különösen első népdalán lehetett észrevenni, de tulajdonképpen a zenekíséret volt a hibás, mert a vezető dallamból egyszerre csak cigány módra átesapott a kontrába, ami bizony gyakorlott énekest is kihoz a sodrából; hanem aztán belemelegedett s második és harmadik dalát már olyan tiszta hangon és olyan kedvesen enyelgő taglejtés sel énekelte, hogy a sürün felhangzó taps és tetszés nyilvánítás után megkellett ismételnie a dalokat; — szavaló szerepét finoman izlés sel játszotta.

Annának Botár Márton kovácsmester feleségének szerepét Kazamér Juliska játszotta; szívesen élveztük könnyedén mozgó, szerény és mégis láthatólag átértett játékát; örömet tapsolt a közönség is több ízben nyílt színen is, ami a szép játék határozott elism. része volt.

Kazamér Emilia egyszerű természetes modorával kedves és csinos alak volt *Baricza* szerepében.

Barth Mariskát kis szerepében is gyakorlottságra valló mozdulatai, csengő szép hangja nagyobb szerepekre képesítik; sok tapsot aratott.

Gáli Annuska és Erzsike, mint Firtos Están dupla feleségei a derék, szép székely menyecskék szemrevaló személyesítői voltak.

A férfiszereplők közül Botár Márton kovácsmestert *Goldstein* Lajos alakította kellő komolysággal s fiának Andornak személyesítője *Fenyő* Imre (Tolna) a hős szerelmes szerepkörnek alakjával is, játékkal is gyakorlott betöltője; keresetlenül mozog a deszkán, szavaló előadása diskrét, megnyerő.

Török Gábornak (Tolna) hirős Firtos Están jóízű székely góbé személyesítőjének szívesen nevetett, sőt szívből kaczagott a humorral teljes alakításért hálás közönség, az egész ember tele humorral, pompás színpadi alak, kupléi azonban jóval izlésebb szövegűek lehettek volna.

Darázs István ügyesen adta a félénk szerelmes legényt, ki nem meri bevallani szíve szándékját, játékában többször megcsillant az ilyen szerepkörre való rátermettség. A többi szereplők is megállottak helyüket s általában véve ugy egyenként, mint összesen olyan jól megérdemelt tapsokban részesültek, melyek fele részben *Rácz* József p. ü. számvizsgálónak, — ki a szin darabot tanította be és az összhangzó játékot rendezte — és *Egry* Béla tanítónak, — ki a népdalokat tanította be, — szóltak. Az előadás anyagi eredménye a következő:

Felülfizettek: Dr. Leopold Kornél 5 koronát, Molnár Mór 5 koronát, Schneider Jánosné 5 koronát, Frának János 4 koronát, Rácz Pál 3 K., Horváth Ignác 2 K., Rácz József 1 K. 40 f., Kaptó Károly 40 f., Novák Ernő 20 f. Jegyeiket megváltották: Weltmann Ignác (Tolna) 5 K., Dr. Fent Ferencz 3 K., Szabó Géza, Blesz József (Tevel) és dr. Müller Ferencz 2—2 koronával. A nemesszivü adakozóknak ezuton nyilvánítja őszinte köszönetét a rendezőség. Összes bevétel 302 K. 82 fillér; ebből levonva 211 korona 48 fillért, maradvány 91 K. 34 fillér, mely összeg egyharmad részét a helybeli nőegylet, kétharmad részét pedig

a létesítendő nyomdász szanatorium javára fordítják.

A „Böleskei Polgári Ifjúság“ Böleskén a községi nagyvendéglő összes termeiben 1905. évi márczius hó 4 ik napján zártkörű táncvizigalom, konfetti és világpostával egybekötött műkedvelő színi előadást rendez. A tiszta jövedelmet teljesen a böleskei szegény iskolás gyermekek felruházására fordítják. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtáznak. Színre kerül: „A Gyimesi Vadvirág.“ 2000 koronás díjjal kitüntetett népszínmű 3 felvonásban. Irta: Géczy István. Rendezi: Vass Ignác kántor-tanító.

A kath. kör tréfás farsangi estélye. Páratlan anyagi és erkölcsi siker koronázta a kath. kör mult vasárnapi tréfás farsangi estélyét, melyen a nagy számban megjelent érdeklődő közönség mindvégig a legvidámabb kedélyhangulatban szórakozott, nevetett és kaczagott. Az estély kitűnően összeválogatott pontjai egytől-egyig becsületére váltak a kör műkedvelőinek és dalárdistáinak. Különös elismerés illeti Nemes Győző karmestert, ki pár év alatt egy jól szervezett dalárdát létesített, mely ezuttal másodizben lépett a nyilvánosság elé kifogástalanul betanult és nagy hatással előadott zamatosa dalaival. A lelkesült közönség nem is fukarkodott a tapsokkal s ismételten óhajtotta hallani a szép énekszámokat. László Annuska és Hahn Annuska kettős éneke pedig valósággal behizelegte szép melódiáit a hallgatóság szívébe. csattogó dalaik jutalma viharos taps volt minden dal után. A szép nóták mellett csak fokozólag hatott a vidám hangulat emelésére Kardos József komikus monológja: „Az öngyilkos“ Ezt követte egy helyzetkomikumban végtelen gazdag bohózat a katonaleletből, melyben Bence János, mint folyton mérgező lárma örmester, Taksonyi János mint ravasz komiszbaka, Dürr Béla mint „sneidig“, de erélyeskedő kis hadnagy és Lengyel Sándor, mint nagyképűsködő káplár a rogyásig kaczagásba hozták a közönséget. Az estély csattanója: „Valami hibája van“ ez. vigjáték volt, melyben László Annuska rendetlen, slendrián fiatal asszonykát, Taksonyi János a betegeiért aggódót, Szücs Mihály a roszkor érkezett „nőgyűlölő“ nagybácsit, László Rozika a naiv, de gyakran duzzogó szobaleányt általános derűtséget keltve alakították. Az estély végén egy a közreműködőknek, mint a rendezőségnek bőven kijutott a tapsból és elismerésből. Az estély jövedelme 180 korona.

A kath. kör tréfás estélye közkívánatra másodszer. Márczius 6-án, hétfőn a kath. kör saját nagytermében este 8 órakor megismételték a sikerült tréfás farsangi estélyét. Helyárak: I. hely 60 fill., II. hely 40 fill. Állóhely, deák- és gyermekjegy 20 fill. Jegyek előre válthatók az elnökségnél és a kör házmasterénél.

Táncpróbabál. Dobos Adolf táncmester szokásos táncpróbáját febr. 25-ikén tartotta meg. Először a növendékek mutatták meg, hogy minő szép haladást tettek az ügyes mester vezetése mellett. Azután a szoltánczok következtek. Igen ügyesen tánczolta Mattioni Lidike a bolerót. Bodnár Mariska magyar szolóját is bő tapssal jutalmazta a nagyszámban közönség. Lassanként a felnőttek is beleelegyedtek a tánczba, és a jól sikerült mulatságnak a hajnali órák vetettek véget.

BÍRÓSÁGI ÜGYEK.

A szekszárdi kir. törvényszéknél főtárgyalásra kitézött bűnügyek:

1905. év márczius hó 7-én: Jagicza János ellen hatóság elleni erőszak miatt; Kati Mihályné ellen sulyos testi sértés miatt; Csomó István ellen zsarolás miatt; Lukács János és neje ellen anyakönyvi vétség miatt; Kocza Józsefné és társa ellen magzatelhajtás miatt; Mózer József ellen erőszakos nemi közönség miatt.

1905. év márczius hó 9-én: Bodros József és társai ellen hatóság elleni erőszak miatt; Tóth Kálmán ellen sulyos testi sértés

miatt; Berényi Pál és társai ellen lopás miatt és Boros József és társa ellen emberölés kísérlete miatt.

Takács József fegyelmi ügye. A kir. törvényszék fegyelmi bírósága dr. Szelc József kir. törvényszéki elnök vezetése alatt e hó 1-én tárgyalta Takács József volt bonyhádi járásbírói irnok fegyelmi ügyét, aki 1904. év január hó 16-án hivatalát elhagyta és azóta nyomtalanul eltűnt. — A tanács tagjai voltak: Kövessy Ödön ktbíró és dr. Sonnewend Frigyes ktbíró, a jegyzőkönyvet pedig dr. Végess Ferencz ktaljegyző vezette. Közvádó a szakértő véleménye ellenére, aki a tanuk vallomása alapján nagy lelki felindulás következtében körszakos elmezavart állapított meg, hivatalvesztésre kérte Takács Józsefet ítélni. Ezzel szemben Nagy Ferencz ügyvéd, védő éppen a tanuk vallomása alapján és az orvosszakértő véleményének elfogadásával Takács József felmentését kérte. — A kir. törvényszék a védő álláspontját tette magáévá és Takács József ellen a fegyelmi eljárást megszüntette.

G A Z D A S Á G.

Borértékesítés. — Borszövetkezetek.

A Közérdek 6. számában egy érdekes cikk jelent meg Simontsits Elemértől, a melyre vonatkozólag, legyen szabad néhány szóval a cikkíró nemes óhajához hozzájárulni, de legyen szabad ugyancsak ama nézeteimet is hozzáfűzni, a melyek a cikkíró véleményével nem ugyanaz mederben találnak lefolyást.

A cikkíró említi, hogy a bármilyen irányban megalkotott érdekszövetség az összealkotó elemek erejét hatványozottan juttatja a társulás hatalmában kifejezésre; így tehát szűkebb körben a gazdasági szövetségek a termékek forgalmának emelése által, a kereslet kínálat viszonyának egészséges alapra való fektetése által, a termékek realis árulalmzását biztosítják, szóval minden bővebb logikai áthidalás nélkül egy nagyot ugorva és popularisan kifejezve: e szövetségek hatalma által a szőlőgazda borát minden esztendőben rendszeres és viszonylagos illó ártért eladhatja. Kétségkívül az eddigi különböző termékek könnyebb értékesíthetőségének szolgálatában szervezett és működésben lévő szövetségek a vágynak immár testi kifejezését is magukra öltötték, sőt sokhelyütt már ott tartunk (hála a testnek, üdv a szervezőknek), hogy a remény, megszűnt mint ilyen, élni a szövetséget elemek pessimistikus lelkületében, mivel a főkönyv kedvező mérlegében édes valóra változott. Ezen szövetségek, de beszéljünk egyenesebb vonatkozásban, ezen a gazdasági nyers termények értékesítésére alakult szövetségek, röviden gazdaszövetségek között hazánkban kétségkívül a tejszövetkezetek váltották be, sőt mondhatni, tetemesen túlszárnyalták, a hozzájuk fűzött reményeket, a minek egy lényeges ok tényezőjéül, tekintet nélkül egyéb agrár és szociálpolitikai viszonyokra véleményem szerint azt hozhatjuk fel, hogy minden kevesebb számú belső tulajdonnal és jelleggel felruházott cikkek elárúsítására alkalom társulás mindig eredményesebb kilátásokkal biztosíthat, olyan cikkek szemben a melyeknél akár a közönség, akár a kereskedelem, akár a vegyipar szempontjából a termék igen sokféle tekintetben jut elbírálás alá. Hogy példát is említek, hivatkozhatom épen a themában előforduló két cikkre: a tejszövetkezet és a borra. Akármelyik említett szempontból, ugyebár többféle igényvel áll a fogyasztás a termék elé a borral, mint a tejjel szemben. A tejtől mást nem kívánunk, mint hogy minél tartalmasabb, tehát minél zsírosabb legyen. A tejtermék egyetlen fokjelzése a tej összes tulajdonaira úgy az ipar, mint a nyersen fogyasztó közönség szempontjából, elegendő világot vet, annak értékét teljes realitással kifejezi. De mit kívánunk a bortól? Ezt tán a régi szekszárdi pincézsek tudnák, ezen vélemény legjobban igazolására, a legkörülményesebben megmondani. Eleget-e valamely bor jellegzetes jóságának

értékének kifejezésére a szesztartalom? Irányadó-e valamely borjóságára az egyedüli szesztartalom, ennek emelkedésével a bor értéke, finomsága talán arányos? Ugyebár nem. Avagy a bor testesége annak fehérje tartalma vagy hamualkatrészének nagysága, egymagában a bor minőségével arányos? Sohasem! Hiszen nagyon jó példát idézhetek, (legalább Szekszárdon a 90-es években rengeteg volt belőle) ott van az olasz bor. Van az olaszborban annyi szesz, test meg gliczerin, hogy öröm rá nézni, ha a mi határainkon kívül van. De vajon összehasonlítható-e ama nemes jellegű, finom zamatú, a régi időkben kissé fanyar, de mégis tejszerű szekszárdival, a mely olyan, mintha egy darab rubint oldottunk volna fel a pohárban, úgy miként Garay János mondotta: „Tölts pohárba s csodát látsz, színe, mint a bikavér.“

Mindezen sorokat azonban csak annak a bizonyítására akarom felhozni, hogy milyen nagy különbség nyilvánul két nyerstermék megítélhetőségének tekintetében, vagy milyen nehezen és milyen körülményes uton lehet az egy termék körébe tartozó egyedeket, nemcsak egymással szemben, hanem absolute értékileg kifejezni. Vagyis a sokféle igény szempontjából elbírálható termények értékkülönbségeinek meghatározása, gyakorlati alapon még a legnagyobb tehetség itélő kamrájában is mindig illuzorikus, tehát a termények szempontjából nem igazságos. Ezen segíteni pedig nem lehet, ettől a szövetkezőknek el kell tekinteni. De kérdés, hogy el tudnak-e tekinteni? Azt hiszem, nem fogok tévedni, ha azt mondom, hogy nem. Állunk e mi olyan magas színvonalon összes gazdasági intelligenciánkban, socialis philozóphiánkban, hogy, ha az a X y. szövetkezeti tényező, a ki a bírálatot teljesíti, ha valamikor a saját drága évünk kárára tévedni méltóztatna, hogy neheztelésünkkel az ideális bölcs szerepére vállalkozunk.

Nem tartunk még ott, nem vagyunk még olyan kívánatos magaslaton; az áskálódók, az irigyek minden jó és szent ügynek, még a legigazságosabbaknak is csak egy kis narancs-héjjat csuszta szeiden a bázisa alá, mikor saját zsebük úgy kívánja.

Es épen itt, a borszövetkezeteknél lehet ezen társadalmi kérdést felhozni; a hol a szövetkezet elemeinek adhaesiojában a megakadásra fenntebb említett okoknál fogva, oly nagy tér kínálkozik.

Epen azért vagyok nézeteltérésben az idézett cikkek igen tiszteletre méltó, nemes gondolkozású szerzőjével, azon kijelentésére vonatkozólag, hogy tegyük félre a kezdet nehézségei miatt támasztott aggályainkat, akárki, csak valaki alakítsa meg a borszövetkezetet.

A borszövetkezet az a bizonyos kivételes dolog, mint a víz kivétel a hófokszerinti terimeváltozás törvényeivel szemben, a melynél nem a kezdet, hanem a folytatás nehéz. Megalakulni, bármilyen módon könnyen megalakulhat, de hogyan folytatódik?

Az elégedetlennek, a mi pedig mindig van és épen a bornál, az említett okok folytán, nagyon könnyen van bomlasztó tevékenysége, innen is onnan is kipiszkál az az egész alakult vegyületből egy-egy lazabban megkötött atomot, mig egyszer csak az egész felbomlik. Felbomlik, de más alakban ismét összeáll, az igazság érvényesül, értéke mindig ugyanaz marad. Bár így lenne az agrár-társadalomban is. Részemről tehát a borszövetkezetet, mint elárúsító testület, pinczeegylet, jövőjét illetőleg kecsesgető reményeket táplálni nem tudok. Vajha üres phantomoknak bizonyulnának tépelődéseim! Szerénytelenség és oktalanság lenne tőlem, ha most, midőn a szekszárdi szövetkezet megalakulása a küszöbön áll, a bomlasztó szerepre, épen én vállalkoznám. Csak a figyelmet szeretném felhívni aggályaim leírásával, a mely pontok körül a legtöbb crisis mutatkozhatik, hogy előleges okos rendszabályok által, azok bekövetkezésének esetleg eleje vétessek.

Nem is szólhatok tehát már a szövetkezet jövőndő működésénél várható eredményéről kihatással a helyi és környéki borforgalomra, hiszen ez a szövetkezeti belső ügyek folyásától teljesen független dolog,

csak egy-két szót kívánok még a borforgalom külső akadályairól felhozni.

Sokszor halljuk, hogy nincs a bornak ára, nem kell a bor már senkinek, mivel tultermelés felé haladunk. Magyarországnak a régi időkben a legnagyobb termése 5-2 millió hektoliter volt. Hol vagyunk még a régi termelés arányaitól? kik ha majd ott leszünk is 20—25 év múlva, hol vagyunk akkor még a tultermelésről? Elvégre a tultermelés is relativ fogalom. Sirva még most is sirva vigad ugyan, de már nem iszik a magyar! És még hozzá óh szent alkoholelles mozgalom! Jól írja valahol a modern Quintus, azok az alkoholelles urak azt gondolják, hogy ők eddig ittak. De hát miért nem iszik a magyar? Talán még mindig orrában van az Engel-féle borok zamata! A pálinkát pedig azért iszja a magyar, mert belakik avval a kevéssel is, a mit meg bir fizetni, bor pedig drága neki. Hiszen meggyőződhetünk arról, ha bármelyik borászati góczpont statisztikáját megnéznők, melyik esztendőben mennyi termett, mennyit szállítottak el, tehát mennyi maradt még benn, vagyis helyi fogyasztásra mennyi került.

A nyáron, sőt még a télen is, a földmivelésügyi miniszter megbízásából Erdélyben a Maros és a Nyárad mentén dolgoztam. Szőlő ott természetesen már nincs, még a fajtája is kiveszett, de van helyette minden községben italszövetkezet; természetesen mint községi, sőt mint erkölcsi testület. Bort szerettem volna inni az italmérésben, de csak pálinka volt mindenütt. És minő pálinka! Kérdéseimre magyaros alföldi phlegmával felelt meg épen úgy a székely, mint az oláh. „Adj uram pénzt, hogy igyak bort, csinál a szőlőket, hogy legyen bor.“

Szóval több ok miatt nem iszunk itthon annyi bort, mint a mennyit innunk hazafiságból is lehetne. A tultermelést nem a termék nagy mennyisége, hanem a mi lapos erszényünk idézi elő. Ennek okai pedig a társadalom bármelyik gazdasági rétegét illetőleg nem csak a borral kapcsolatos vámkok, törvények, rendelkezések keretében keresendők, hanem általános gazdasági nyomorúságunkban gyökeredzik. Idézett tételek a külföldi fogyasztásra igenis hatást gyakorolhatnak, a mi meg viszont némi nyomással a belföldi fogyasztásra is lehet, de bizony csak nagyon *némi*. Miért? Mert az export anyaga minden esetben vagy minőség, vagy pedig *óriási mennyiségben* készen álló termék. Az első már létezik hazánkban, de reducált a fogyasztás a hamisítástól való félelem és szinte halálesapást mért rá maga a külföldi hamisítás, a mely az eredetit feleslegessé teszi. A quantum borok pedig hazánkban világkereskedelmi értelemben sohasem existáltak. Hogy miért nem, a mult alkalommal volt szerencsém előadni. Vagyis feltételezve a külföldi fogyasztás fellendülését, ez csak a minőség borok forgalmát emelheti, míg a rosszabb minőségű bor itthon vár fogyasztásra.

A régi időkben, ezen nem minőség, de millióféle bort egyszerűen megittuk, mert fogyasztása igen-igen olcsó volt; manapság mivel mindenféle fogyasztási sallangjaival állandó keresletre drága, a nyakunkon maradt s azt gondoljuk, hogy a saját borunkba fulladunk.

Természetes dolog, hogy az ezen belföldi megvásárlásra váró készletek, tehát pinczékben várakozó borok összege annál nagyobb, minél előrehaladottabb azon a vidéken a szőlőkonstrukció, azaz, minél jobban megközelíti valamelyik borvidék a régi termelés arányait. A szekszárdi borvidék az országnak legnagyobb mérvben rekonstruált és jól rekonstruált területe, tehát a borbőség itt a legjesebb. Egyik borvidéken sincs tán annyi bor a pinczékben felhalmozva, mint pen S szekszárdon.

Közleményem elején idézett cikk igen tisztelt szerzőjének mondása szerint a szekszárdi szőlőgazdák mint megalakítandó szövetkezeti tagok, abban nem értenek egyet, hogy a terméket, mint szőlőt, vagy mint mustot szolgáltatassák be a szövetkezetnek. Szerény véleményem szerint itt az az eset forog fenn, a midőn, ha mindegyik fél 50%-ot enged, mindegyik 100%-ot nyer,

se nem szőlő, se nem bor, hanem must lehetne a beszállítandó anyag. Mert mit fogunk majd azzal a száz meg százféle rangu-rendű jellegű borral elkezdni, micsoda házasítási monstrok fognak abból kijönni? Ha pedig szőlőt méltóztatnak beszállítani, hogyan fogja az értéket elbírálni. Egységes árral nem lehet ennél a cikknél boldogulni.

A szőlő reálisan meg nem ítéhető. Egyedüli phazis a must, a melynek viszonylagos értéke reális számokban kifejezhető, minthogy a must *czukortartalma* (hamisítani nem fizeti ki magát) rendszeren a többi jellegekkel arányos, e minőséggel csaknem minden vonatkozásban kapcsolatos. S ki érti a szőlőbogyó fejlődésének életkémiaját, a bor összetételének, kifejlődésének törvényeit, az tudni fogja, hogy a *must czukortartalma*, bár nem *tökéletesen*, de mégis elfogadható mértékben a bor minőségével arányos.

A belföldi fogyasztás emelésének még egyik nagy kerékkötőjéről lehetne szólni a tisztességes reklámozásról, a melyhez a magyar termelők, fájdalom nagyon keveset értenek. Erről azonban máskor.

Diczenty Dezső.

Állattenyésztésünk. A tamási járásban magántulajdonosok tenyészállatai közül az 1905. évi tenyésztésre hatóságilag megvizsgáltak 66 drb. bikát, 60 drb. sertés-kant és 29 drb. kost.

Vadászokat érdeklő elvi jelentőségű határozat. A minisztertanács legutóbb kimondotta, hogy a szabadon élő vad uratlan jószág és így a lopás, vagy jogtalan elsajátítás tárgya nem lehet. Vadnak kézzel való elfogása a törvénybe ütköző kihágás, a melynek elbírálása a közigazgatási hatóság jogkörébe tartozik.

Tenyészállatvásár. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület márcz. 25-én és 26-án tart tenyészállatvásárt. A vásárrendező bizottság részére a földmivelésügyi miniszter márcz. 28-tól április 5-ig a budapesti keleti pályaudvart marharakodó állomásul engedélyezte, így a vásárra érkező, vagy onnan elszállítandó tenyészállatokat a Tattersal közvetlen közelében lehet a vasuti kocsiokba berakni.

A fejemegyei gazdatiszti kör e hó 22-én Székesfehérvárott szakelőadást rendezett. Fiáth Pál főispán, a kör védőjének üdvözlő beszéde után Jablonovszky Sándor, a m. kir. állami rovarügyi állomás főnöke tartott szakelőadást a drótféregéről és a luczernatermelésre káros rovarokról és az ellenük való védekezésről. Fantusz Fülöp ezután előadást tartott a kettős termelésről, melyben elméletileg bemutatta, miképp lehet egy és ugyanazon a területen a föld termőképességének megtámadása nélkül két termést produkálni.

Lóvásár. A nagykanizsai lovatató bizottság, ez évi márczius, április, május és június hónapokban, továbbá ősszel szeptember és októberben katonai pótlóvásárokat fog tartani. A tavaszi vásárokon 4—7 éves pótlóvak és nemesebb származású 3 éves csikók, az őszi vásárokon pedig csakis pótlóvak lesznek megvéve. A tervbevett lóvásárok helye és napja legalább is 14 nappal a megtartandó vásár előtt lesz kihirdetve.

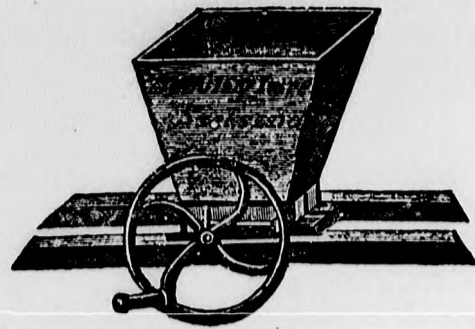
Tenyészbikáknak és kanoknak vásárlásánál állami segély megvonása. A földmivelésügyi miniszter ezentul apaállatokat a községek részére nem adományoz; az állami közvetítéssel szerzett apaállatok vásárlási árából engedményt nem ad, sem pedig az elvállalt fizetési kötelezettségeket akár egészben, akár csak részben is, el nem engedi.

Szerkesztői üzenetek.

Sorssátya. Difficile est satyram scribere. **Ibolya.** Ön levelezőlapon, névtelenül küld verset, a szerkesztőnek ajánlja, és azt kívánja, hogy a kellő jelekkel ellátva a legközelebbi számba közölje is a szerkesztő. Bizony ez az ibolya szerénységéhez nem illik. Egyébként a vers rossz és a kellő jelekkel sem közölhető.

Dr. V. Személyeskedéssel nem foglalkozunk, küldeményét nem használhatjuk. **A. L.** Levélben bővebben Addig is köszönjük érdeklődését. Közölni fogjuk.

H I R D E T É S E K.

DEBULAY IMRE lakatos üzlete SZEKSZÁRDON.

Ajánlja raktáron levő

takaréktűzhelyeit,

hordó-emelő szerkezeteit, amely a bor tiszta fejtésénél nélkülözhetetlen.

Készít borpréceket, szőlőszűrőgépeket, vasrácsokat, villanyos csengőberendezéseket stb. 1—6

Egy jó házból való fiu

tanonczul

fölvétetik **Báter János könyvnyomdájában.**

H I R D E T É S E K

jutányos áron vétet-

nek fel lapunk kiadó-

hivatalában.

5. sz.

1905.

Hirdetmény.

2-3

A szekszárdi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1905. évi február hó 14-én 993. sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy **Alsónána községre** vonatkozólag az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t. cikkeket értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba tétetvén, a nevezett községben a helyszini eljárás és pedig az 1891: XVI. t. c. 9. §-a értelmében első sorban az azonosítás **1905. évi márczius hó 13-án** és ennek befejeztével a további bizottsági eljárás fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdon-

jog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmek előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1889: XXIX. t. cz. 15—18. §-ai és az 1889: XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Domján Miklós
betétszerkesztő.

Markovich Jenő
kir. tszéki bíró.

Szekszárdon először!

Electro Bioskope

KINEMATOGRAF

Saját 10 lóerejű gőzmozdony, saját villamvilágítás.

A legnagyobb technikai vállalat a continensen. — Életnagyságu mozgó fényképek a főgimn. melletti téren felállított díszsátorban.

Ma, 1905. márczius 4-én

m e g n y í t á s.

D. u. 6 órától 7-ig, 7-től 8-ig és 8-tól 9-ig

nagy előadások.

A dus műsorból különösen kiemelendő:

AZ OROSZ-JAPÁN HÁBORU.

Háromféle változásban. Gyorsvonal megérkezése egy páris-külvárosi állomáson botrányokkal.

ALI BABA és a 40 RABLÓ.

Továbbá sok érdekes kép.

Naponta 3 előadás délután 6 órától 7-ig, 7-től 8-ig és 8-tól 9 óráig.

Figyelmeztetjük a n. é. közönséget, hogy az előadások pontos időben kezdetnek meg.

Holnap, vasárnap 7 előadás.

D. u. 3-tól esti 10 óráig óránként 1—1 előadás.

HELYÁRAK: I. hely 1 kor., II. hely 60 fill., III. hely 30 fill. Csupán ülőhelyek; állóhely nincs. 10 éven aluli gyermekeknek I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill.

A sátorban a dohányzás tilos!

Számos látogatást és kegyes pártfogást kérnek tisztelettel

Wollner Fivérek,
tulajdonosok.

1085.
tkv/905.

Árverési hirdetmény.

A szekszárdi kir. törvényszék, mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Berner Magdolna bántaszéki lakos végrehajtatónak **Knöller Antalné Szeitz Anna** radikoveci lakos elleni végrehajtási ügyében előterjesztett kérelemre 962 kor. 62 fillér tőke, ennek még pedig 522 kor. 62 fill. után 1897. június 1-én 440 kor. után 1898. január 1-től számítható 5% kamata, 228. kor. 65 fillér eddigi, ezuttal 24 koronában megállapított, s a még fölmerülő költségek kielégítése végett a szekszárdi kir. törvényszék területén levő a várdombi 739 sztkvben 1/12 részben Knöller Antalné Szeitz Anna végrehajtást szenvedő, 1/12 részben Knöller Józsefné Szeitz Klára, 1/12 részben Lakovitz Jánosné Szeitz Magdolna és 9/12 részben özv. Szeitz Antalné Koszter Éva tulajdonául fölvevő 1 sor 183 hrsz. h usaker dülöbeni egész szántó ingatlan 300 kor. + 2 sor 801 hrsz. hotteried egész szántó ingatlan 264 kor. továbbá a várdombi 740 sztkvben ugyanazon arányban s ugyanazok tulajdonául fölvevő 1 sor 739/48 hrsz. tötés dülöbeni egész szántó ingatlan 96 kor. s + 2 sor 131 hr. 11 népsz. egész ház, udvar és kert 792 kor. végül a várdombi 739 sztkvben fölvevő 3 sor 772—773 hrsz. feldried szántó ingatlanok végrehajtást szen-

vedő nevében álló 1/12 része 37 kor. kikiáltási árban **1905. évi április hó 29-ik napján d. e. 10 órakor** Várdomb község házában megtartandó árverésen eladatni fog.

Árverezni szándékoznak a kikiáltási ár 10% -át vagyis 30 kor. 26 kor. 40 fillér 9 kor. 60 fillér 79 kor. 20 fillér és 3 kor. 70 fillért készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bíróságnál való elhelyezést igazoló elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárat 2 egyenlő részletben és pedig az árverés napjától számítva az első részletet 30 a második részletet 60 nap alatt minden részlet után az árverés napjától számított 5% -os kamatokkal a szekszárdi m. kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál lefizetni, a bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverés a 739—740 sztkvben fölvevő ingatlanok 1/4 részére C. 1. C. 1. alatt özv. Szeitz Antalné Koszter Éva javára bekebelezett özvegyi hasznélvezeti jogot nem érinti.

Ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidőben megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen bíróság mint tkvi. hatóságnál és Várdomb község előljárási irodájánál tekinthetők meg.

Szekszárdon, a kir. tszék tkvi. hatóságnál 1905. évi február 20-án.

Markovich,
kir. tszéki bíró.

1—2

HIRDETMÉNY.

Alulírott szekszárdi előljárási iroda a képviselőtestület határozata folytán ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező s Szekszárd község határában az uradalmi rész kivételével gyakorolható

vadászati jog

1905. évi augusztus 15-étől egymásután következő 6 évre **folyó évi márczius 27-én délelőtt 10 órakor** a városháza nagy tanácstermében tartandó nyilvános szóbeli és írásbeli árverésen hasznbérbe fog adatni.

A határ két részben adatik ki, külön az állami köztől keletre, vagyis alsó és külön az állami köztől nyugotra, vagyis felső rész. Mindegyik részre külön-külön teendő meg az ajánlat.

A részletes feltételek az előljárási irodánál a hivatalos órák alatt betekintheők. Szekszárd, 1905. február 27.

Előljárási iroda.

FISCHHOF JENŐ

műasztalos

Szekszárdon, Kossuth Lajos-u. 1023.

A modern követelményeknek teljesen megfelelő

műasztalos műhelyt

rendeztem be.

Külföldön éveken át a leghiresebb (többek közt a bajor királyi udvari) bútorgyárakban szerzett tapasztalataim biztosítékot nyújtanak arra, hogy a **legkényesebb izlésnek is megfelelek.**

Elvállalom **lakások teljes berendezését, műbutorok** (intarzia berakással), **épület- és boltberendezések** készítését.

Felvilágosításokkal szívesen szolgálok.

FISCHHOF JENŐ műasztalos
Kossuth Lajos-utca 1023.

4—10

Gyors, pontos, olcsó és izléses kiszolgálás

BÁTER JÁNOS cégénél

NAGY PAPIRRAKTÁR
ÚJ BETŰK

LEGJÓBB SZERKEZETŰ GÉPEK és az árszabásbani szoliditás biztosíthatják a tisztelt megrendelőket, hogy a felmerülő és legmesszebb terjedő igényeik is teljes kielégítést nyernek.

EMŐDI BENŐ

uri szabó

Szekszárdon, Széchenyi-utca.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét az ujonnan bevásárolt **tavaszi** szöveteimre felhívni.

Főtörekvésem mindenkor oda irányult, hogy a n. é. vevőközönség legteljesebb megelégedését kiérdemeljem, minél fogva a legszolidabb árak mellett a legpontosabb kiszolgálást biztosítom.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Emődi Benő uri szabó. 4-10

Részlettörlesztésre is szállítok.

Tüzifa.

Tisztelettel tudomására hozom a n. érdemű közönségnek, hogy a vasuti vendéglőm előreszállított tűzifa-telepemen **mindennemű tűzifát** száraz minőségben **jutányos áron** árusítok.

Az árak a következők:

Elsőrendű fák.

Bükkfa hasáb	— — —	15 frt 60 kr.
Iharfa hasáb	— — —	14 " — "
Hasáb szilfa két évi vágás	— — —	14 " — "
Tölgyfa hasáb	— — —	13 " — "
Gyertyánfa dorong	— — —	14 " 40 "
Bükkfa dorong	— — —	13 " 40 "
Szilfa dorong	— — —	11 " — "
Kiválogatott tölgyfa hasáb karónak	— — —	16 " — "

Másodrendűek.

Bükkfa hasáb	— — —	14 frt 40 kr.
Gyertyánfa dorong	— — —	9 " 60 "

A vásárolt fákat saját kocsimon **ölenként 70 krajczárért** haza szállítom. — **Kifogástalan ölezésért** kezességet vállalok.

Tisztelettel

Mutschenbacher Ödön

7-10

tűzifakereskedő.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s niúcsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető ne volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőültvények is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olesó árban és »Delaware« sima, ültetéshez és ebből borminta.

Ermelleki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Biharmegye. 1-10

Kereskedelmi és bizományi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65.

Szenzációs, teljes komplett remek ágy-készlet rumburgi vászonból és pedig 2 párna, 1 kaprice, 1 paplan-áthuzat, szegélyes divatos minta 4 forint 90 krajczár. — Ajour kidolgozás 6 frt 50 kr. Kézi slingelés 7 frt 50 kr.

Kelengye vászon valódi és legfinomabb, 30 rőfös, 6 frt 90 kr.

Különlegesség: Double-selyem imitáció paplan, felül és alul két színben remekül kidolgozva, mindkét oldalán használható, minden színben csak 6 frt 90 kr.

Menyasszonyi és csecsemő kelengyék már 7 frittól feljebb.

Remek 6 személyes kávé készlet, minden színben csak 95 kr., 1 frt 40 és 1 frt 90 kr.
 Finom ajour 6 személyes kávé készlet, minden színben 2 frt 20, 2 frt 90 és 3 frt 45 kr.
 Remek 6 személyes vászon damaszt-garnitúra csak 2 frt 10 kr., 2 frt 90 kr., 3 frt 40 és 3 frt 90 kr.
 Szép mintázott vászon törülköző 6 db csak 1 frt 25, 1 frt 72, 1 frt 90 és 2 frt 10 kr.
 30 rőfös csoda vászon csak 3 frt 65 kr.
 30 rőfös vég bőrvászon csak 4 frt 15 kr.
 30 rőfös vég írlandi vászon csak 4 frt 95 kr.
 30 rőfös vég gyöngy vászon csak 5 frt 45 kr.
 30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5 frt 60 kr.
 30 rőfös vég prima rumburgi vászon csak 6 frt 40 kr.
 50 rőfös vég rumburgi vászon csak 10 frt 40 kr.
 30 rőfös vég jó chiffon csak 4 frt 65 kr.
 30 rőfös vég R chiffon csak 5 frt 40 kr.
 30 rőfös vég RR chiffon csak 6 frt 85 kr.
 30 rőfös vég csikos kanavász csak 3 frt 25 kr.
 30 rőfös vég csikos vagy koczkás prima kanavász csak 4 frt 55 kr.
 30 rőfös vég speciális kanavász 5 frt 40 kr.
 30 rőfös vég fehér csikos eszivat 6 frt 35 kr.
 30 rőfös vég fehér virágos eszivat 7 frt 40 kr.
 Varrás nélküli vászonlepedő 2 méter hosszú és 1 1/2 méter széles csak 92 kr.
 Ugyanaz remek vászonból 1 frt 05 kr.
 Remek női ing vászonból, kézi himzéssel 85 kr., 1 frt 15 és 1 frt 55 kr.
 Remek női chiffon ing schweizi himzéssel csak 1 frt 10, 1 frt 42 és 1 frt 74 kr.
 Remek női háló corzeta, nagy választékban csak 98 kr., 1 frt 25 és 1 frt 56 kr.

Remek női chiffon nadrág 90 kr., 1 frt 18 és 1 frt 45 kr.
 Remek női chiffon alsószoknyák, himzéssel 1 frt 35, 1 frt 75 és 2 frt 25 kr.
 Legujabb női ajour vászon ing mesés olesó ára csak 1 frt 65 kr.
 Remek cloth és posztó alsószoknyák csak 1 frt 65, 2 frt 15 és 3 frt 22 kr.
 Férfi ing, legdivatosabb, finom angol batist, puhamellű, különlegesség 1 frt 55 kr.
 Férfi ing redős vagy piké mellű, legjobb R chiffonból csak 1 frt 40 kr.
 Férfi háló ing legjobb chiffonból, divatos mintában csak 1 frt 15 kr.
 Selyem cloth paplan, remek munka, minden színben, csak 3 frt 95 kr.
 Cachemir paplan épügy készítve 3 frt 85 kr.
 Női és férfi legujabb batist divat-zsebkendők fehér és mintázott, tuezatja 1 frt 75 kr.
 Női és férfi harisnyák minden árban és minőségben legjutányosabban.
 Atlaszelyem paplan minden színben, gyönyörű kivitelben 7 frt 50 kr.
 Ugyanaz divatos fodorral 10 frt 50 kr.
 Paplangombok, selyem paszomány kézimunka, tuezatja 30 kr.
 Paplanhuzatok mérték után, finom vagy erősszálu vászonból, varrás nélkül egy szélességben 2 frt.
 Ugyanaz, szegélyekkel 2 frt 50 kr.
 Férfi gallérok a létező legjobb és legfinomabb minőségben, tuezatja 1 frt 80 kr.
 Ugyanaz középminőségű, 1 frt 20 kr.
 Creasz lepedő legfinomabb, varrás nélküli, darabja 1 frt 35 kr.

Egyébként minden e szakmához tartozó legfinomabb árukkal is szolgálhatunk s tekintettel arra, hogy csakis direkte gyárat képviselünk, ugyanoly, aránylag mesés olesó árakban szállíthatjuk.

Pohártörők vászonból tuezatja 96 kr.

Vendéglősök, szálloda-tulajdonosok, kereskedőknek asztalterítékek, törülközők és takarók, stb. stb. árucikkben szívesen szolgálunk speciális ajánlattal.

2-52

Meg nem felelő áru visszavéttetik!

Küldemények utánvét mellett!